

1 בפרשת השבוע, בעניין קרבנות הנשיאים בחנוכת המשכן, נאמר:

2 זאת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ בַּיּוֹם הַמָּשָׁח אוֹתוֹ וְגו'¹, וְכִתִּיב² מִסְפָּר

3 פִּסְקִים אַחֲרָיֶךָ, זאת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ אַחֲרֵי הַמָּשָׁח אוֹתוֹ. וְצִרְיָן

4 לְהַכִּין³ את מִשְׁמַעוֹת הַדְּבָרִים, כִּי לִכְאוּרָה יֵשׁ סְתִירָה בֵּין שְׁנֵי הַפִּסְקִים,

5 דְּמָמָה שְׁפָתוֹב בְּתַחֲלַת הָעֲנָן

6 זאת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ בַּיּוֹם

7 הַמָּשָׁח אוֹתוֹ, מִשְׁמַע,

8 שֶׁהַחֲנוּכָּה שֶׁל הַמִּשְׁכָּן עַל־יְדֵי

9 קִרְבָּנוֹת הַנְּשִׂאִים וּמִשְׁחַת

10 הַמִּזְבֵּחַ בְּשֶׁמֶן הָיָה בִּיחָד בְּאוֹתוֹ

11 יוֹם וּבַעֲנָיִן אֶחָד וְהֵם תְּלוּיִם זֶה בְּזֶה

12 וְשִׂיכִים זֶה לָזֶה, וּמָמָה שְׁפָתוֹב

13 בְּסִיּוֹם הָעֲנָן זאת חֲנֻכַּת

14 הַמִּזְבֵּחַ אַחֲרֵי הַמָּשָׁח אוֹתוֹ,

15 מִשְׁמַע, שֶׁמִּשְׁחַת הַמִּזְבֵּחַ

16 הִיא עֲנָן בְּפָנֶי־עֲצָמוֹ, נִפְדָּר

17 מִקִּרְבָּנוֹת הַנְּשִׂאִים, וְהִתְהַ צְרִיכָה

18 לִהְיוֹת לְפָנֶי חֲנוּכַּת הַנְּשִׂאִים

19 וְלֹא כְּדֹבֵר אֶחָד אִתָּם. וְהִנֵּנוּ,

20 שֶׁאֲפִילוֹ הַקִּרְבָּת הַקִּרְבָּנוֹת

21 שֶׁל הַנְּשִׂאִים שֶׁהִקְרִיב בַּיּוֹם

22 הָרִאשׁוֹן לַחֲנוּכַּת הַמִּשְׁכָּן, בְּרֹאשׁ

23 חֹדֶשׁ נִסָּן (כַּמְסוּפָר בַּפְּרָשָׁה בְּצוּרָה

24 מְפֹרֶטֶת כִּיצַד הִיא סֹדֵר הַהִקְרָבָה שֶׁל

25 קִרְבָּנוֹת הַנְּשִׂאִים), הִתְהַ לְאַחֵר

26 מִשְׁחַת הַמִּזְבֵּחַ דִּקְאָ וּלְפָנֶי

27 שֶׁמִּזְבֵּחַ נִמְשַׁח לֹא הִיָּה נִתֵּן לַהִקְרִיב

28 אֶת קִרְבָּנוֹת הַנְּשִׂאִים, וְכֵל אֶחָד

29 מִשְׁנֵיהֶם הוּא דָּבָר בְּפָנֶי עֲצָמוֹ וְאִינֶם

30 שִׂיכִים זֶה לָזֶה?

31 וּמִבְּאֵר בְּזֶה בְּלִקְוִי תוֹרָה⁴

32 לְאִדְמוֹר דְּחֻק, שֶׁחֲנוּכַּת הַמִּזְבֵּחַ

33 עַל־יְדֵי קִרְבָּנוֹת הַנְּשִׂאִים

34 הוּא עֲנָן שֶׁל נְתִינַת־כַּחַ

35 לְכָל־לֵוִי הָעֲנָן דִּהִקְרָבָה

36 הַקִּרְבָּנוֹת שֶׁל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, הַחֵל

37 מִהִקְמַת וְחֻנוּכַּת הַמִּשְׁכָּן וְהַלָּא,

38 וְהִנֵּנוּ לְפִי שֶׁכֵּל הַתַּחֲלֹת

39 קָשׁוּת⁵, הַתַּחֲלֹת וְהַבִּסּוֹס שֶׁל כָּל

40 דָּבָר כְּרוּכָה בְּמֵאמָץ מִיּוֹחַד וְלֹכֵן הִיָּה

41 קִרְבָּנוֹת הַנְּשִׂאִים בְּהוֹסָפָה

42 יְתֵרָה כּו', עַל עֲבוּדַת הַקִּרְבָּנוֹת הַרְגִּילָה

43 גַּבִּי מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן⁶, שֶׁהִיא חִידוּשׁ מִיּוֹחַד וְלֹא רָגִיל בִּיחָס לַעֲבוּדַת

בס"ד. שבת פרשת נשא, י"ב

סיון, ה'תשכ"ח

(הנחה בלתי מוגה)

1 זאת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ בַּיּוֹם הַמָּשָׁח אוֹתוֹ וְגו'¹,

2 וְכִתִּיב² זאת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ אַחֲרֵי הַמָּשָׁח

3 אוֹתוֹ. וְצִרְיָן לְהַכִּין³, דְּמָמָה שְׁפָתוֹב בְּתַחֲלַת

4 הָעֲנָן זאת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ בַּיּוֹם הַמָּשָׁח אוֹתוֹ,

5 מִשְׁמַע, שֶׁהַחֲנוּכָּה שֶׁל הַנְּשִׂאִים וּמִשְׁחַת

6 הַמִּזְבֵּחַ הִיָּה בִּיחָד, וּמָמָה שְׁפָתוֹב בְּסִיּוֹם הָעֲנָן

7 זאת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ אַחֲרֵי הַמָּשָׁח אוֹתוֹ, מִשְׁמַע,

8 שֶׁמִּשְׁחַת הַמִּזְבֵּחַ הִיא עֲנָן בְּפָנֶי־עֲצָמוֹ, וְהִתְהַ

9 צְרִיכָה לִהְיוֹת לְפָנֶי חֲנוּכַּת הַנְּשִׂאִים. וְהִנֵּנוּ,

10 שֶׁאֲפִילוֹ הַקִּרְבָּת הַקִּרְבָּנוֹת שֶׁל הַנְּשִׂאִים שֶׁהִקְרִיב

11 בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן, הִתְהַ לְאַחֵר מִשְׁחַת הַמִּזְבֵּחַ

12 דִּקְאָ. וּמִבְּאֵר בְּזֶה בְּלִקְוִי תוֹרָה⁴, שֶׁחֲנוּכַּת

13 הַמִּזְבֵּחַ עַל־יְדֵי קִרְבָּנוֹת הַנְּשִׂאִים הוּא עֲנָן שֶׁל

14 נְתִינַת־כַּחַ לְכָל־לֵוִי הָעֲנָן דִּהִקְרָבָה הַקִּרְבָּנוֹת,

15 וְהִנֵּנוּ לְפִי שֶׁכֵּל הַתַּחֲלֹת קָשׁוּת⁵, וְלֹכֵן הִיָּה

16 קִרְבָּנוֹת הַנְּשִׂאִים בְּהוֹסָפָה יְתֵרָה כּו', כְּמוֹ

17 הַקִּרְבָּת הַקִּטּוֹרֶת עַל גַּבִּי מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן⁶, שֶׁעַל־

18 יְדִיזָה תוּכַל לִהְיוֹת אַחֲרֶיךָ עֲבוּדַת הַקִּרְבָּנוֹת

19 בְּאוֹפֶן שֶׁל תְּמִידִין פְּסִדְרָן. וּבַעֲנָן זֶה יֵשׁ חִילּוּק

20 בֵּין הַקִּטּוֹרֶת לְשֶׁאֵר הַקִּרְבָּנוֹת, שֶׁהַקִּטּוֹרֶת שֶׁהִיא

21 בְּחִינַת מִקִּיף, הִתְהַ בַּיּוֹם הַמָּשָׁח אוֹתוֹ, כִּי גַם

22 מִשְׁחַת הַמִּזְבֵּחַ בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה קָשׁוּר עִם עֲנָן

23 הַמִּקִּיף (כְּמִבְּאֵר שֶׁשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה הוּא

24 מְמוּצָע בֵּין פְּנִימִי לְמִקִּיף, כִּי שֶׁמֶן הוּא מִשְׁקָה,

25 וּבְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה הִיָּה מְעוּרָב בְּשָׂמִים, שֶׁהוּא

26 עֲנָן הָרִיחַ, שֶׁזֶהוּ תַּעֲרוּבוֹת בְּחִינַת פְּנִימִי

27 עֲנָן פְּנִימִי כְּמוֹ הַלֶּחֶם וְהַמִּזְוָה, וְלִמְצָד שְׁנֵי

28 בְּשָׂמִים, שֶׁהוּא עֲנָן הָרִיחַ, שֶׁזֶהוּ תַּעֲרוּבוֹת בְּחִינַת פְּנִימִי

29 עֲנָן פְּנִימִי כְּמוֹ הַלֶּחֶם וְהַמִּזְוָה, וְלִמְצָד שְׁנֵי

30 בְּשָׂמִים, שֶׁהוּא עֲנָן הָרִיחַ, שֶׁזֶהוּ תַּעֲרוּבוֹת בְּחִינַת פְּנִימִי

31 עֲנָן פְּנִימִי כְּמוֹ הַלֶּחֶם וְהַמִּזְוָה, וְלִמְצָד שְׁנֵי

32 בְּשָׂמִים, שֶׁהוּא עֲנָן הָרִיחַ, שֶׁזֶהוּ תַּעֲרוּבוֹת בְּחִינַת פְּנִימִי

33 עֲנָן פְּנִימִי כְּמוֹ הַלֶּחֶם וְהַמִּזְוָה, וְלִמְצָד שְׁנֵי

34 בְּשָׂמִים, שֶׁהוּא עֲנָן הָרִיחַ, שֶׁזֶהוּ תַּעֲרוּבוֹת בְּחִינַת פְּנִימִי

35 עֲנָן פְּנִימִי כְּמוֹ הַלֶּחֶם וְהַמִּזְוָה, וְלִמְצָד שְׁנֵי

36 בְּשָׂמִים, שֶׁהוּא עֲנָן הָרִיחַ, שֶׁזֶהוּ תַּעֲרוּבוֹת בְּחִינַת פְּנִימִי

(1) פרשתנו ז, פד. (2) שם, פח. (3) ראה גם לקו"ת פרשתנו כח, ב. (4) שם כט, א ואילך. (5) מכילתא ופירש"י יתרו יט, ה.

(6) מנחות נ, א. פירש"י פרשתנו ז, יד.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

- 1 וּמִקִּיָּהּ, וְאֵילָיו שְׁאָר הַקְּרִבָּנוֹת הָיוּ אַחֲרֵי הַמִּשְׁחָה אוֹתוֹ וּבֹא
2 כְּעֵינֵן בִּפְנֵי עֲצֻמוֹ שֶׁלָּא קָשׁוּר לְמִשְׁחַת הַמִּזְבֵּחַ, וְכִפִּי שִׁתְּכָבָר בִּפְרָטִיּוֹת יוֹתֵר
3 לְהֵלֶן.
4 (ב) וַיּוֹכֵן כָּל זֶה עַל-פִּי מֶה שֶׁנִּתְּבָאָר לְעִיל⁷ בַּמֶּאֱמָר
5 דִּבְרוּ-הַמִּתְחִיל "וַיִּדְבֵּר אֱלֹקִים אֶת כָּל
6 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאִמֶּר" שְׁנֹאמֵר
7 בְּהַתּוֹעֲדוֹת חֵג הַשְּׁבוּעוֹת שֶׁנֶּה זֶה,
8 תִּשְׁכַּח "יִצְאָא לְאוֹר בְּקוֹבֵץ זֶה שֶׁל
9 'דְּבַר מַלְכוּת' עִם בִּיאור בְּדֶרֶךְ אִפְשָׁר)
10 בְּעֵינֵן כָּלָל וּפְרָט, שְׁאוּפֵן
11 הַהִמְשָׁכָה וְהַתְּגַלּוּת שֶׁל הָאוֹר
12 הָאֱלֹקִי מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה כְּדִי לְבִרְאוֹ אֶת
13 הָעוֹלָמוֹת וְהַנִּבְרָאִים, וְלִשֵּׁם כֵּךְ הָאוֹר
14 יֵרֵד וְנִמְשָׁךְ בְּכָלִּלוּת
15 הַהִשְׁתַּלְשְׁלוֹת בִּסְדֵּר הַשְּׁתַּלְשְׁלוֹת/
16 מִמְדְּרִיגָה לְמִדְרִיגָה בְּאוֹפֵן שְׁמִדְרִיגָה
17 אַחַת בָּאָה וּמִשְׁתַּלְשֶׁלֶת מִזֶּה שְׁמַעֲלִיה
18 (כְּמוֹ חוֹלִיּוֹת שֶׁל שְׂרָשֶׁרֶת הָאֲחֻזּוֹת זֶה
19 בְּזוֹ) הוּא בְּכַחֲשִׁית כָּלָל וּפְרָט
20 שֶׁתַּחֲלִילָה יֵשׁ הַמִּשְׁכָּה וְהַתְּגַלּוּת כִּלְלִית
21 אַחַת, וְאַחֲרֵי-כֵן יֵשׁ הַמִּשְׁכָּה וְהַתְּגַלּוּת
22 הַנִּחְלָק לְפָרִטִּים רַבִּים.
23 וְהַמִּשְׁלָל בְּזֶה לְהַמְחִישׁ אֶת עֵינֵן
24 הַהִמְשָׁכָה בְּדֶרֶךְ כָּלָל וּבְדֶרֶךְ פְּרָט
25 מִהֲאֲדָם לְמַטָּה, שְׁפָאָשֵׁר
26 עוֹלָה בְּרָצוֹנוֹ שֶׁל הָאֵדָם לְבָנוֹת
27 הַבַּיִת, הִנֵּה בְּרָצוֹן זֶה שֶׁהוּא רָצוֹן
28 כִּלְלִי אֵין עֲדִין פְּרָטִי הַבַּיִת
29 בְּגִלּוּי, וּבְרָצוֹן הַכִּלְלִי הָאֵדָם עֲדִין
30 לֹא יוֹדֵעַ פְּרָטִים עַל גֹּדֶל הַבַּיִת וְצוּרָתוֹ
31 וְכִדּוּ וְרַק כְּאֲשֶׁר בּוֹנֶה הַבַּיִת
32 בְּפוֹעֵל אֲזִי מִתְּגַלִּים כָּל
33 הַפְּרָטִים, וּמִכָּל-מְקוֹם לְמִרְוֵה
34 שֶׁבְּתַחֲלִיל הַתְּעוֹרְרוֹת הָרָצוֹן בְּדֶרֶךְ 'כָּלָל' הַפְּרָטִים לֹא נִרְאִים, בְּהִקְרָח לִזְמֵר
35 שְׁגָם בְּרָצוֹן יִשְׁנָם הַפְּרָטִים אֲלֵא שֶׁבִּשְׁלֵב זֶה הֵם עֲדִין בְּהַעֲלֵם
36 (שְׁלֵכֵן) בְּגִלָּה שֶׁבְּעֵצֶם הַכָּלָל מְכִיל בְּחוּכּוֹ אֶת הַפְּרָטִים רַק כְּאֲשֶׁר בְּנֵינֵן
37 הַבַּיִת הוּא כָּלָל הַפְּרָטִים, אֲזִי נִשְׁלָם רָצוֹנוֹ וְיִכְוֹל לְהִתְעַנֵּג
38 מִהַבַּיִת כִּי גַם הַכָּלָל הָאֶחָד הוּא בְּעֵצֶם רָצוֹן לְכָל הַפְּרָטִים וְאֵם הַפְּרָטִים לֹא
39 נִשְׁלָמֵי אִי אִפְשָׁר לְהִתְעַנֵּג מִהַכָּלָל בְּלִבְדּוֹ, אֲלֵא שְׁאִינָם נִיפְכָרִים בְּגִלּוּי
40 וְנִמְצָאִים בְּהַעֲלֵם אוֹ שֶׁהֵם בְּאוֹפֵן נִעְלָה יוֹתֵר וְלִכֵּן הֵם לֹא נִרְאִים וְלֹא
41 נִיכָרִים בְּגִלּוּי.
42 וְכֵן כְּמוֹ בִּמְשַׁל מֵאֲדָם הַבּוֹנֶה בֵּית הוּא גַם בְּנִמְשַׁל בְּכָלִּלוּת
43 הַהִשְׁתַּלְשְׁלוֹת וְהִירִידָה שֶׁל הָאוֹר הָאֱלֹקִי לְבִרְוֵה עוֹלָמוֹת וְנִבְרָאִים,

(7) ד"ה וידבר אלקים דיום ב' דחח"ש פ"ב ואילך (לעיל ע' 20 ואילך). (8) תהלים קד, כד. (9) שם צב, ו. (10) ראה תניא שער היחוד והאמונה פ"א. פ"ב.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

- 1 הנמשך מהן עצמן גדול מאד מבחינת הנבראים פרטיים ואין כח בהם לקבל
- 2 החיות אלא על-ידי שיוור החיות ומשתלשל ממדרגה למדרגה פחותה ממנה
- 3 על-ידי חילופים ותמורות האותיות וגימטריאות שהן חשבון האותיות עד
- 4 שיוכל להתמצצם ולהתלבש ולהתהוות ממנו נברא פרטי וזה שמו אשר יקראו
- 5 לו בלשון הקודש הוא כלי לחיות
- 6 המצומצם באותיות שם זה שנשתלשל
- 7 מעשרה מאמרות שבתורה..." וגם
- 8 לאחרי-זה לאחר ההתהוות כל
- 9 זמן מִשְׁךָ קִיּוּמָם, הם ממשיכים
- 10 לקבל חיות על-ידי האור האלוקי שבא
- 11 דרך עשרה המאמרות כפִּירוּשׁ
- 12 הַפְּעֵל-שֵׁם טוֹב ז"ל¹¹ על
- 13 הַפְּסוּק¹² לְעוֹלָם הַיּוֹי דְּכָרָךְ
- 14 נֶצֶב בְּשֵׁמִים, שְׁהָאוֹתִיּוֹת
- 15 המרכיבות את המילים דְּעֲשֶׂהָ
- 16 מֵאֲמֹרוֹת וְחִלּוּפֵיהֶם
- 17 וְתַמּוּרוֹתֵיהֶם הֵם נֶצְבִים
- 18 לְעוֹלָם בְּכָל הַבְּרֹאִים
- 19 לְהַחְיֹתָם וְלִקְיָמָם בכל רגע ורגע
- 20 מחדש ללא הפסק.
- 21 וְכֵן הוּא בְּשֵׁרֶשׁ הָעֵנִינִים של
- 22 הנבראים בְּעֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת
- 23 הקדושות העליונות (כפִּירוּשׁ
- 24 הַזֶּהר¹³ דְּמָה שֶׁפְּתוּב
- 25 בְּרָאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים אֵת
- 26 הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ, קֹאֵי מְכוּן
- 27 עַל עֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת שהן השורש
- 28 והמקור של הנבראים), שְׁתַּחֲלָה¹⁴ בשלב ראשון של בריאת והתהוות
- 29 העולם כְּלוּלִים כָּל הַנְּבִרָאִים בְּבַחֲנֵינָה חֻכְמָה, הספירה הראשונה
- 30 והעליונה מעשר הספירות שְׁהִיא בְּאוֹפֶן שֶׁל נְקוּדָה שְׂאִין בָּהּ
- 31 הַתְּגִלּוֹת פְּרָטִים עֲדִין, כשם שבכוונות הנפש של האדם כח החכמה
- 32 הוא תחילת ההתפתחות של רעיון שכלי, ובשלב ראשון הרעיון קיים כנקודה
- 33 כללית אחת, כך התחלת הבריאה מספירת החכמה היא התהוות של העולמות
- 34 והנבראים בדרך כלל, כנקודה אחת כללית וְרַק בְּבַחֲנֵינָה בִּינָה מְתַגַּלִּים
- 35 הַפְּרָטִים, כשם שבכוונות הנפש הבינה היא התרחבות והסתעפות נקודת
- 36 החכמה לפרטים, כך ההתהוות מצד הספירה השנייה, ספירת הבינה, היא
- 37 התהוות בדרך פרט שְׁהִיא בִּינָה מְצִינָה צִיּוּרִין¹⁵ בינה מציירת
- 38 ציורים, כי בינה מה שהיה בחכמה כנקודה בלבד מתרחב ומסתעף לפרטים
- 39 והפרטים הרבים מרכיבים 'ציור' של מציאות בורורה ומוגדרת.
- 40 וְלִמְעַלָּה יוֹתֵר כפי שנתבאר במאמר הקודם, דיבור המתחיל "וידבר

(11) שם פ"א. (12) תהלים קיט, פט. (13) ח"א רנו, ב. וראה אוה"ת בראשית תפז, סע"ב ואילך. ד"ה בראשית ברא תרנ"א (סה"מ תרנ"א ע' פא ואילך). (14) בהבא לקמן - ראה ד"ה וידבר גו' ושבתה תרע"ג (סה"מ תער"ב-תרע"ו ע' רנ ואילך). (15) ראה סה"מ תרצ"ב ע' כ. ושנ"ג. (16) ראה עץ חיים שער א (דרוש עגולים ויושר) ענף ד. שער ג (שער סדר אצילות למהרח"ו) פ"ב. תניא אגה"ק ס"כ (קלא, ב). לקו"ת תזריע כא, ג. מסעי צה, ב. (17) ע"פ ר"ה יח, א (וראה חדא"ג מהרש"א שם). וראה עטרת ראש שער ר"ה פ"ד ואילך.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

- 1 בחכמה, וכך גם כפי שהבריאה היא במדריגת 'אדם קדמון' שבאופן כללי אין
2 בה התחלקות לפרטים אלא הכול נסקר ב'סקירה אחת' אבל בפרטיות יותר
3 כפי שהבריאה היא מצד ה'כתר' שב'אדם קדמון' גופא היא בדרך כלל
4 (שָׁזָהוּ מִה שֵׁשׁ בְּדוֹגְמַת עֵתִיק הַבְּחִינָה הַנְּעֻלִית וְהַפְּנִימִית בַּבְּחִינָה
5 ה'כתר' נקראת 'עתיק יומין' (כלומר,
6 נעתק ונבדל מ'יומין' עניין האור
7 והגילוי, היינו בחינה נעלמת שלמעלה
8 מהתגלות) וגם ב'כתר' של בחינת 'אדם
9 קדמון' יש בחינת 'עתיק' והיא
10 לְעֵילָא מְגוּלְגֻלְתָּא לְמַעְלָה
11 מ'ה'גולגולת' ד'אָדָם-קְדָמוֹן'¹⁸
12 כשם ש'כתר' עליון שמעל הספירות
13 הוא למעלה מחכמה-בינה-דעת
14 הספירות של המוחין שמאירות
15 ב'גולגולת' הראש, בדוגמת ה'כתר'
16 הגשמי שהוא מעל הראש) הוא
17 הבריאה כפי שהיא ב'כתר' של בחינת
18 'אדם קדמון' בַּבְּחִינָת פֶּלֶל,
19 וְהַמְחָשְׁבָה ד'אָדָם-קְדָמוֹן' בַּבְּחִינָת
20 שלמטה מה'כתר' היא בַּבְּחִינָת
21 פֶּרֶט ובה הרצון לברוא עולמות
22 ונבראים בא בהתייחסות גם לפרטי
23 הבריאה (עד כמה שהרבר שיין
24 ב'מחשבה הקדומה דאדם קדמון').
25 וְלַמַּעֲלָה יוֹתֵר, החלוקה ל'כלל'
26 ו'פרט' בבחינה ומדריגה עוד יותר
27 נעלית, הִנֵּה בְּחִינַת אֹרֶךְ-אֵין-
28 סוּף שֶׁלִּפְנֵי הַצְּמֻצוֹם שֶׁנַּעֲשֶׂה בו
29 לאחר שעלה ברצונו של הקדוש ברוך
30 הוא לברוא עולמות ונבראים מוגבלים
31 הוא בַּבְּחִינָת פֶּלֶל אחד הכולל
32 את כל הנבראים כאחד, וְלֹאֲחֵר
33 הַצְּמֻצוֹם הוּא בַּבְּחִינָת פֶּרֶט
34 עם נתינת מקום לפרטים רבים.
35 וּבִפְרָטִיּוּת יוֹתֵר, יֵשׁ בְּחִינַת פֶּלֶל וּפֶרֶט בְּאֹרֶךְ-אֵין-סוּף שֶׁלִּפְנֵי
36 הַצְּמֻצוֹם גּוֹפָא עֲצָמוֹ, שֶׁהָרִי עוֹד לִפְנֵי הַצְּמֻצוֹם הֵיחָה עֲלִית
37 הַמְחָשְׁבָה ד'אָנָא אֶמְלוּף'¹⁹ עלתה אצל הקדוש-ברוך-הוא, כביכול,
38 מחשבה של 'אני אמלוף', וְכִינּוֹן שְׁאִין מֶלֶךְ בְּלֹא עִם²⁰, המושג
39 'מלך' לא יכול להיות ללא עם שעליו ימלוך המלך לִכְךָ עָלָה בְּרָצוֹנוֹ
40 לְהַאֲצִיל וּלְבָרֹא נְבִרָאִים, וְשִׁיעָר בְּעֲצָמוֹ בְּכַח כָּל מִה שֶׁעָתִיד
41 לִהְיוֹת בְּפֻעֵל²¹, כמבואר בחסידות, לאחר שהתעורר הרצון למלוכה,
42 היה ענין ההשערה כמשל לאדם שהתעורר בו רצון לבנות בית שבשלב ראשון
- ההתעוררות היא על כללות הרבר והאדם עדיין לא יודע איזה בית הוא רוצה,
באיזה גודל ובאיזו צורה וכו', ורק בשלב מאוחר יותר יש לו 'השערה' עם
ההתייחסות לפרטים וכך גם למעלה, כביכול, הִנֵּה עֲנִין הַהֲשָׁעָרָה
שִׁיעָר בְּעֲצָמוֹ בְּכַח - הוּא בַּבְּחִינָת פֶּרֶט, וְהַמְחָשְׁבָה
ד'אָנָא אֶמְלוּף' - שהיא רצון
כללי היא בַּבְּחִינָת פֶּלֶל.
וְכֵן הוּא גַם בְּאֹפֶן הַמְּשַׁכָּת
והתגלות הָאֹרֶךְ האלוקי מלמעלה
למטה כדי לברוא עולמות שֶׁהוּא
בַּבְּחִינָת פֶּלֶל וּפֶרֶט, שֶׁתְּחִילָה
נִמְשָׁךְ הָאֹרֶךְ בְּה'רְשִׁימָה',
שְׂכוּלָת בְּתוֹכָהּ אֵת כָּלִית
הָאֹרֶךְ שֶׁנִּמְשָׁךְ אַחֲרֶיהָ
ב'קו', וְהוּא בַּבְּחִינָת פֶּלֶל,
וְאַחֲרֶיהָ נִפְרָט לִפְרָטִים כו'.
כמבואר בקבלה וחסידות, קודם
הצמצום הראשון באור האלוקי האין-
סוף, לצורך בריאת העולמות, האיר רק
אור אין-סופי בלתי מוגבל, והצמצום
היה על ידי שהקדוש-ברוך-הוא סילק
כביכול את אורו הגדול על הצד והאיר
אור מועט ומצומצם (המכונה אור הקו
או 'קו וחוט' כמשל על היותו 'דק'
ומועט לגבי האור האין-סופי), אמנם
גם לאחר הסילוק נותר 'רושם' מאור
אין סוף שלפני הצמצום ועל כך מבואר
שב'רשימה', הרושם של אור האין-
סוף, יש בהעלם את כל הפרטים, אלא
שהם בדרך כלל ואחר-כך ה'כלל' יורד
להאיר בהתחלקות לפרטים.
וְטַעַם הַדְּבָר (שֶׁהַמְּשַׁכָּת
והתגלות של האור האלוקי צְרִיכָה
לִהְיוֹת בְּאֹפֶן שֶׁל פֶּלֶל וּפֶרֶט
ותחילה הפרטים נעלמים ולא מתגלים)
הוא, מִפְּנֵי שֶׁהַעוֹלָמוֹת אֵינָם בְּעָרֶף לִגְבֵי אֹרֶךְ-אֵין-סוּף
כִּל יֶחֶס וְהוֹשׁוּאָה בֵּין הַבּוֹרָא שְׁהוּא אֵין סוּף לְנִבְרָאִים הַמּוֹגְבָּלִים, וְהִינּוּ,
שְׁאִפִּילוֹ הָאֹרֶךְ האלוקי המצומצם שִׁישׁ לוֹ שְׂכִינּוֹת לְעוֹלָמוֹת,
וְאִפִּילוֹ מִה שֶׁנִּמְדָּד לִפְנֵי עָרֶף הַעוֹלָמוֹת, וּמוֹתָם כְּדִי לִהְיוֹת
וּלְקַיֵּם אוֹתָם תְּרִי מִצַּד מַהוּתוֹ וְעֵינֵינּוּ שֶׁל הָאֹרֶךְ עֲצָמוֹ אֵינּוּ בְּעָרֶף לִגְבֵי
הַעוֹלָמוֹת פֶּלֶל, וְלִכֵּן הוֹצֵרָךְ לִהְיוֹת מִתְחַלָּה
והתגלות של האור בַּבְּחִינָת פֶּלֶל, שֶׁמִּצַּד אֶחָד הַפְּרָטִים לֹא נִרְאִים וְנִכְרָם
בו בגלוי ולכן האור האלוקי שֶׁמִּצַּד מַהוּתוֹ הוּא לְמַעְלָה מִהַעוֹלָמוֹת יִכּוֹל

(18) ראה עץ חיים שער ט (שער שבה"כ) פ"ו. זהר הרקיע לזח"א טו, א. לקו"ת מסעי שם. (19) זהר - הובא במאמרי אדה"ז תקס"ח ח"א ע' ז. אדר"ר - הובא בסהמ"צ להצ"צ קע, ב. (20) בחיי וישב לח, ל. שם ר"פ בלק. תניא שעהיהו"א רפ"ז (פא, ב). (21) ראה עץ חיים שער א (דרוש עיגולים ויושר) בתחילתו. מקדש מלך לזח"א שם. שער היחוד לאדמו"ר האמצעי פ"י

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

בְּאֵרוֹכָה²² כְּפִי שֶׁהֶעֱנִין הוּא בְּמִשְׁלֵה הַשְּׁפָעָה הַשְּׁכָל מֵהָרֵב הַמִּשְׁפָּע 43
 אֶל הַתְּלִמִּיד הַמִּקְבֵּל, שֶׁמֶזֶה יוֹכֵן גַּם הַנִּמְשָׁל לְמַעְלָה בְּהַתְּהוּת 44
 הַבְּרִיאָה מֵהָאֵוֶר הָאֱלֹוִקִי. וְנִקְוֶת הַדְּבָרִים הִיא שְׁבַת־חִילָה הַשְּׁכָל מִתְּגַלָּה, הֵן 45
 בְּשֶׁלֶב הַהִמְצָאָה אֲצֵל הָרֵב עֲצָמוּ וְהֵן בְּשֶׁלֶב הַהִשְׁפָּעָה מֵהָרֵב אֶל הַתְּלִמִּיד, 46
 בְּדֶרֶךְ כָּלֵל, כִּי אִם כֹּבֵר מֵהַתְּחִלָּה 47
 הַפְּרָטִים הִיוּ מִתְּגַלִּים, אִזִּי אֹפֶן 48
 הַהִתְגַּלּוּת הִיָּה כְּפִי שֶׁהֵם אֲצֵל הָרֵב, 49
 בְּרִיבֵי אֹרֶה שֶׁהַתְּלִמִּיד לֹא מִסּוּגֵל 50
 לְקִלּוּט, לִכֵּן בְּהַתְּחִלָּה הַפְּרָטִים לֹא 51
 נִרְאִים וְלֹא נִיכְרִים, דְּבַר שְׁעוּשָׁה אֵת 52
 הַשְּׁכָל לְהַתְּגַלּוּת מוּגַבֶּלֶת (לְמִרּוֹת 53
 שְׁבַע־עָלִים שֶׁ בִּי עוֹמֵק וּפְנִימִיּוּת) וְנִפְעֵל 54
 בּוֹ 'הַגְּבִלָּה וְצִיּוֹר' שְׁמֵאֲפָשִׁים לְהַשְׁפִּיעַ 55
 אוֹתוֹ לְתִלְמִיד וְכִתְּרוּצָה מִכֵּךְ גַּם כֹּאשֶׁר 56
 הַפְּרָטִים בָּאִים וּמִתְּגַלִּים הֵם בְּאֹפֶן 57
 שֶׁהַתְּלִמִּיד יִכּוֹל לְקִלּוּט אוֹתָם. וְכֵן גַּם 58
 בְּנִמְשָׁל – כְּדִי שֶׁהָאֵוֶר הַמְּהוּוֹה אֵת 59
 הַעוֹלָמוֹת יִכּוֹל לְהֵאִיר בָּהֶם בְּפִנִּימִיּוּת, 60
 רֵאשִׁית הַהִתְגַּלּוּת צִרְיָה לְהִיּוֹת בְּדֶרֶךְ 61
 כָּלֵל, לֵלֵא הַפְּרָטִים, כִּי הִרְחִיק בֵּין 62
 הָאֵוֶר וְהַעוֹלָמוֹת הוּא בְּאֵין־עֵרוֹךְ וְאִם 63
 הַפְּרָטִים הִיוּ מִתְּגַלִּים כֹּבֵר בְּהַתְּחִלָּה 64
 הִרִי הֵם הִיוּ בְּלִי גְבוּל, לִכֵּן תְּחִילָה 65
 נִמְשָׁךְ הַכָּלֵל, וְהַפְּרָטִים הִיוּ בִּי בַּהֶעֱלֵם, 66
 וְכֵן נִהְיָ בְּאֵוֶר 'צִיּוֹר' שֶׁל שִׁיכּוֹת 67
 לְעוֹלָמוֹת וְכִתְּרוּצָה מִזֶּה כִּשְׁהַפְּרָטִים 68
 הַתְּגַלּוּת הֵם לֹא בָּאוּ בְּאֹפֶן שֶׁל בְּלִי גְבוּל 69
 כְּמוֹ הָאֵוֶר הָאֵין־סוּף שְׁבֵאֵין־עֵרוֹךְ 70
 לְעוֹלָמוֹת אֵלֹא בְּהִתְאָם ל'צִיּוֹר' 71
 שְׁמִתִּיחָם לְעוֹלָמוֹת.. 72
 (ג) אָמְנָם, אָף־עַל־פִּי 73
 שְׁבִי־כָלֵל מֵאִיר רִיבֵי הָאֵוֶר 74
 יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר בְּפִרְט', שֶׁהִרִי חֲלֻקָּה לְפְרָטִים אֲפִשְׁרִית כְּתוּצָה מִמִּיעוּט 75
 וְצִמְצוּם הָאֵוֶר נִקְוֶה אַחַת כָּלִילִית לְפְרָטִים שׁוֹנִים חֲחֻלּוּקִים זֶה מִזֶּה מִכָּל־ 76
 מְקוֹם שֶׁרֶשׁ הַפְּרָט לְמַעַל בְּאֵלּוֹקוֹת הוּא לְמַעְלָה יוֹתֵר 77
 מֵהַכָּלֵל²³ כְּלוּמֹר, בְּסֹדֵר הַהִתְגַּלּוּת שֶׁל הַדְּבָרִים מִלְּמַעַל לְמַטָּה, הַכָּלֵל 78
 הוּא לְמַעַל מִהַפְּרָט וְהַחֲלֻקָּה לְפְרָטִים הִיא יִירֵדָה, אֲבָל בְּשׁוֹרֵשׁ וּמוֹקֹר 79
 הַדְּבָרִים הַפְּרָט מוֹשְׁרֵשׁ בְּמִקְוֶה יוֹתֵר נִעֲלָה מֵאֲשֶׁר הַכָּלֵל, וְכִפִּי שֶׁמִּמִּשְׁכֵּן וּמִבְּאֵר. 80
 וְיוֹכֵן מִכְּמוֹ שֶׁהוּא בְּחֻכְמָה וּבִינָה, שֶׁחִיחַם בִּינִיחָם הוּא יִחַס שֶׁל 81
 כָּלֵל וּפְרָט שֶׁחֻכְמָה הִיא נִקְוֶת הַשְּׁכָל, בְּשֶׁלֶב הָרֵאשׁוֹן שֶׁל הַתְּגַלּוּת 82
 וְהַתְּפַחְחוֹת הָרַעִיּוֹן הַשְּׁכָלִי הוּא בָּא בְּנִקְוֶה כָּלִילִית שֶׁזֶּהוּ הַכָּלֵל' 83
 שֶׁמִּמִּנּוֹ נִמְשָׁכִים כָּל הַפְּרָטִים דְּבִינָה שְׁבָה הָרַעִיּוֹן הַכָּלִיל מִתְּרַחֵב 84

1 לְהַתְּגַלּוּת בּוֹ וּמִצָּד שְׁנֵי בְּתוֹךְ הַכָּלֵל נִמְצָאִים בַּהֶעֱלֵם הַפְּרָטִים. וְלִכֵּן אַחֵר כֵּךְ,
 2 בִּירֵדָה הָאֵוֶר לְדִרְגּוֹת יוֹתֵר נְמוּכּוֹת, יִכּוֹלִים לְהַתְּהוּת מִמֶּנּוּ נִבְרָאִים פְּרָטִים,
 3 וְזֹאת מִשּׁוּם שְׁבַת־חִילָה הָרֵאשׁוֹנָה בְּתוֹךְ כָּלֵל כֹּבֵר יֵשׁ בְּאֵוֶר הַתִּיחָסוֹת כָּלִילִית
 4 לְעוֹלָמוֹת שְׁעַל־יְדִיָּה נִתְעַלֵּם הָאֵוֶר וְכֹא בְּהַגְבָּלָה, וְעַל־יְדִי-
 5 זֶה נִעֲשִׂים גַּם הַפְּרָטִים שְׁבֵאֹר
 6 בְּעֶרְךָ לְהַתְּלַבֵּשׁ בְּכָלֵל, כְּלוּמֹר
 7 הַכָּלֵל מֵאִיר מִלְּכַתְּחִילָה בְּאֹפֶן כּוֹז
 8 שֶׁנִּפְעֵלֶת בּוֹ הַגְּבִלָּה וְצִיּוֹר' כָּלִיל
 9 שְׁאֵחֶר־כֵּן בָּא וְיוֹדֵר בְּפְרָטִים.
 10 וְהַמִּשְׁלֵה עַל זֶה עַל הַהִמְשָׁכָה
 11 וְהַתְּגַלּוּת שְׁבֵאָה תְּחִילָה בְּדֶרֶךְ 'כָּלֵל'
 12 וְאַחֶר־כֵּן בְּדֶרֶךְ 'פְּרָט' הוּא
 13 מִהַשְׁפָּעָה הַשְּׁכָל מִן הַמִּשְׁפָּע
 14 אֶל הַמִּקְבֵּל, כְּמוֹ רֵב הַמִּשְׁפָּע
 15 לְתִלְמִיד הַמִּקְבֵּל שֶׁצִּירִיף הַמִּשְׁפָּע
 16 לְצִמְצוּם תְּחִילָה אֵת אֹרֶה
 17 הַשְּׁכָל, וְרֵק אַחֵר מִכֵּן לְהַשְׁפִּיעַ
 18 אוֹתוֹ אֶל הַמִּקְבֵּל דְּבִצְמָצוּם זֶה
 19 יֵשׁ ב' אֹפְנִים.
 20 אֹפֶן הָא', שְׁאִינוֹ מִשְׁפָּע
 21 וּמַעֲבִיר לְמִקְבֵּל רֵק אֶפְסֵי קֶצֶהוּ
 22 שֶׁל הָרַעִיּוֹן הַשְּׁכָלִי בְּכָבֵד, שֶׁזֶּהוּ
 23 צִמְצוּם גָּמוּר וּבְחִינַת הָעֵלִם
 24 לְגִמְרִי, הָעֵלִם וְהַסֵּתֵר מוֹחֲלֵט
 25 שֶׁמִּעֲלִים לְגִמְרִי עַל עֵיקֹר
 26 הַשְּׁכָל, שְׁאֹפֶן זֶה שֶׁל צִמְצוּם
 27 וְהַסֵּתֵר גְּדוֹל כִּלְכֵּךְ הוּא בְּמִקְבֵּל
 28 שְׁאִינוֹ בְּעֶרְךָ כָּלֵל לְגִבִּי
 29 הַמִּשְׁפָּע, שֶׁאֵין כֵּל יִחַס וְהַשְׁוֵאָה
 30 בֵּין רֵמַת הַשְּׁכָל וְהַחֲבִנָּה שֶׁל הַמִּשְׁפָּע
 31 לְרֵמַת הַשְּׁכָל וְהַחֲבִנָּה שֶׁל הַמִּקְבֵּל
 32 שֶׁלִּכֵּן צִירִיף הַמִּשְׁפָּע לְצִמְצוּם
 33 אֵת עֲצָמוֹ בְּבְחִינַת צִמְצוּם גָּמוּר וְלַהֲעֵלִים אֵת הַשְּׁכָל שֶׁלֹּא לְגִמְרִי
 34 וְלַהֲשִׁיעַ לְמִקְבֵּל רֵק אֶפְסֵי קֶצֶהוּ' שֶׁל הַשְּׁכָל הַנִּעֲלָה וְהַעֲמוּק שֶׁלֹּא.
 35 וְאֹפֶן הָב' שֶׁל הַצִּמְצוּם בְּמִסְתֵּר רַעִיּוֹן שְׁכָלִי מִהַמִּשְׁפָּע אֶל הַמִּקְבֵּל הוּא,
 36 כִּשְׁהַמִּקְבֵּל הוּא בְּעֶרְךָ לְגִבִּי הַמִּשְׁפָּע, וְיֵשׁ בִּינִיחָם יִחַס וְהַשְׁוֵאָה
 37 אֶלֹא שְׁאִינוֹ יִכּוֹל לְקַבֵּל אֵת הַשְּׁכָל כְּמוֹ שֶׁהוּא אֲצֵל
 38 הַמִּשְׁפָּע, מִצָּד רִיבֵי הָאֵוֶר שְׁמֵאִיר בּוֹ, וְזֹאת הִרְיִבֵי הַזֶּה הַמִּקְבֵּל
 39 לֹא יִכּוֹל לְקִלּוּט וְלַחֲכִיל וְלִכֵּן צִירִיף הַמִּשְׁפָּע לְהַשְׁפִּיעַ לוֹ לְמִקְבֵּל
 40 בְּדְבָרִים קֶצִים, שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם בְּעֵצֶם כֵּל אֹרֶה הַשְּׁכָל שְׁמֵאִיר אֲצֵל
 41 הַמִּשְׁפָּע, אֶלֹא שְׁבָא בְּהַגְבָּלָה כּוֹ' וּבְצִמְצוּם בְּאֹפֶן שֶׁהַמִּקְבֵּל כֵּן יִכּוֹל
 42 כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר לְעֵיל הַמֵּאֲמֵר הַנּוֹכַח שֶׁנִּמְאֵר בְּחַג הַשְּׁבִעוֹת

ואילך. (22) ד"ה וידבר אלקים הנ"ל פ"ג"ד (לעיל ס"ע 21 ואילך). (23) ראה גם ד"ה וידבר אלקים הנ"ל פ"ח (לעיל ע' 26 ואילך).

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

ישראל יורדים גשמים (ובני בבל שמחים על כך שאחיהם בארץ ישראל
 התברכו בגשם) אבל לדעת שמואל הנהר מתכוך "מכפייה", ופירש רש"י –
 "משפתו וממקורו ומסלעו, סלע מתרגמין כיפה מכיפה מיבך ולא ממי
 הגשמים", ונמצא שאמנם מצד אחד יש לנהר מקורות חיצוניים כמו המעין
 ומי הגשמים אבל מצד שני יש לו
 מקורות מיוחדים לו, שרוב גודל
 הנהר הוא מן התהום ובגלל
 השורש והמקור הזה יש בו מעלה
 ויתרון מיוחד.
 וזהו ענין בינה יתרה ניתנה
 באשה יותר מבאיש²⁶, כאמור
 לעיל שאמנם החכמה היא המשפיע
 ובינה היא המקבל, אבל מכל-מקום יש
 לבינה יתרון על החכמה, "בינה יתירה"
 לאשה, המקבל, ביחס לאיש, המשפיע,
 וכמו באב ואם למטה, שאף
 שבטיפת האב כלולה כל
 מציאות הולד, כשם שבראש
 כלולה כל חיות הגוף, ואם כן האב
 הוא למעלה מהאם מפל-מקום
 כדי שתהיה התהוות מציאות
 הולד בבנין שלם דציוור
 רמ"ח אברים ושס"ה גידים,
 הרי זה דוקא על-ידי השתיה
 תשעה חדשים בבטן האם²⁷
 ונמצא שלאם יש מעלה ויתרון גם לגבי
 האב המשפיע.
 וכמו-כן מצינו בענין קול
 ודבור, כדאיתא כפי שמוכר
 בזהר²⁸ שהם קלל הוא הקול
 ופטר הוא הדיבור, שהרי קול
 ודבור הם בבחינת חומר
 וצורה, שקול הוא חומר
 האותיות שאין בו עדין
 התחלקות פִּרְטִים אלא הוא דבר
 כללי כמו חומר לא מעובד שאין לו
 צורה ותבנית מוגדרת, וממנו
 נמשכים ומתגלים פִּרְטִים
 אותיות הדבור²⁹ התלכשות
 במילים מוגדרות ושונות זו מזו, ואם
 כן הקול נעלה מהדיבור כמעלת המשפיע על המקבל ומפל-מקום מצד

ומסתעף לפרטים רבים, הנה אף שהבינה מקבלת מהחכמה,
 שהרי החכמה נקראת ראשית, ככתוב "ראשית חכמה יראת ה'
 שיהו ענין הראש (ובלשון נקבה נקרא ראשית), כמו ראש
 האדם שכולל בחוכו באופן כללי כל חיות האברים הפרטיים של
 הגוף, וכמו ראש-השנה
 שכולל באופן כללי את החיות
 האלויות הנשפעת בכל יום ויום בפרט
 דכל השנה²⁴, וכמו-כן
 נקראת החכמה ראשית, לפי
 שכוללת את כל העשור
 ספירות ויש בה בדרך כלל ובהעלם
 את מה שאחר כך בא בגילוי בכל אחת
 מהספירות, וכולן כל הספירות
 מקבלות ממנה, ואם-כן גם
 הבינה מקבלת מהחכמה,
 וזוה מובן שהחכמה (המשפיע) היא
 למעלה מהבינה (המקבל) מפל-
 מקום מצד שני יש יתרון בבינה על
 החכמה כי הנה דוקא על-ידי
 ריבוי הפרטים דבינה,
 ניתוסף באור השכל אור חדש
 שלא היה בו בתחילת ההתגלות
 בחכמה, ועד שצל-ידיה
 מגיעים לעומק השכל שלא
 היה כלול בנקודת החכמה.
 והינו, לפי שיש לבינה מיוחד בכת המשפיל,
 למעלה יותר מכת החכמה. וכמו שהוא במעין
 ונהר, שאף שמי הנהר באים מן המעין, מפל-
 מקום דוקא בנהר באים המים בריבוי
 והתרחבות יותר מכמו שהם במעין, וכמאמר
 רבותינו ז"ל²⁵ נהרא מכיפיה מיבך, שרוב גודל
 הנהר הוא מן התהום. וזהו ענין בינה יתרה
 ניתנה באשה יותר מבאיש²⁶, וכמו באב ואם
 למטה, שאף שבטיפת האב כלולה כל מציאות
 הולד, מפל-מקום כדי שתהיה התהוות מציאות
 הולד בבנין שלם דציוור רמ"ח אברים ושס"ה
 גידים, הרי זה דוקא על-ידי השתיה תשעה
 חדשים בבטן האם²⁷.
 וכמו-כן מצינו בענין קול ודבור, כדאיתא
 בזהר²⁸ שהם קלל ופטר, שהרי קול
 ודבור הם בבחינת חומר וצורה, שקול הוא
 חומר האותיות שאין בו עדין התחלקות פִּרְטִים,
 וממנו נמשכים ומתגלים פִּרְטִים אותיות הדבור²⁹,
 בגמרא אמר רב, ששפע מים בנהר פרת הוא עדות לכך שבארץ

(24) לקו"ת דרושים ל"ה נח, א. 25) שבת סה, ב. נדרים מ, א ובפי' הרא"ש שם. 26) נדה מה, ב. 27) ראה סה"מ תרנ"ט ע' ג ואילך. 28) ראה זהר ח"א רמו, ב. ח"ב ג, א. ביאורה"ז לאדמו"ר האמצעי לו, ב ואילך. אוה"ת ויחי ח"ו תתשמג, ב ואילך. 29) ראה סידור עם דא"ח רלו, ג ואילך.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

- 1 שני יֵשׁ יִתְרוֹן בְּפִרְטִים שֶׁבְּדָבוּר עַל הַכֶּלֶל דָּקוּל, שֶׁהָרִי
- 2 הַכֶּלֶל דָּקוּל לִפְנֵי שֶׁהוּא בֹא לְבִטּוֹי בְּמִלִּים מוּגְדָרוֹת אֵין הָאָדָם
- 3 יָכוֹל לְגַלּוֹת לְזוּלָתוֹ רְצוֹנוֹ וְחִפְצוֹ, אֲלֵא עַל־יְדֵי הַפִּרְטִים
- 4 שֶׁבְּדָבוּר דְּוָקָא וְהַכּוֹחַ הַזֶּה לְגַלּוֹת אֶת הָרָצוֹן לְזוּלָת הוּא חִידוּשׁ בְּדִיבּוּר
- 5 שֶׁלֹא קִיִּים בְּקוֹל (וְטַעַם הַדָּבָר הוּא
- 6 מִשּׁוֹם שֶׁלִּדְיָבוּר יֵשׁ שׁוֹרֵשׁ עֲמוּק וְנִעְלָה
- 7 בְּנַפֶּשׁ).
- 8 וּכְמוֹכֵן יִשְׁנֵנוּ יִתְרוֹן נִסְפָּה
- 9 בְּפִרְטֵי דְּבָבוּר³⁰, שֶׁעַל־יְדֵי
- 10 הַתְּרַחֲבוּת הַדְּבָבוּר כִּיּוֹן
- 11 שְׂבִאֲמַצְעוֹת הַדִּיבּוּר, הָרַעִיּוֹן הַשְּׂכֵלִי
- 12 יוֹרֵד לִפְרִטִּים, לְמַעֲשֵׂה הַפְּרִטִּים
- 13 גּוֹרָמִים לְהַתְּרַחֲבוּת וְהַסְתַּעְפוֹת הָרַעִיּוֹן
- 14 וְכַתּוּבָא מִזֶּה יִתְרוֹסָף חִידוּשׁ
- 15 בְּשֶׁכֶל, שֶׁלֹא הִיָּה קִיִּים בּוֹ לִפְנֵי שֶׁבֹא
- 16 בְּדִיבּוּר וְעַד שֶׁמִּגִּיעַ עַל־יְדֵי־זֶה
- 17 בְּאֲמַצְעוֹת הַדִּיבּוּר לְעוֹמֵק הַשֶּׁכֶל,
- 18 וּבִלְשׁוֹן אֲדַמּוּר״ר הִרְשֵׁב״נ ע״כ (בִּהַמְשָׁךְ)
- 19 תַּרְנִיט בְּתַחֲלִיתוֹ: ״וְהִטַּעַם בְּכָל זֶה,
- 20 מִה שֶׁעַל־יְדֵי הַדִּיבּוּר דּוּקָא מֵאִיר
- 21 וּמִתְגַּלָּה אֹר פְּנִימִיּוֹת וְעוֹמֵק הַשֶּׁכֶל,
- 22 מִה שֶׁאִינוֹ בֹּא בְּגִלּוֹי בְּעִיּוֹן בְּמַחֲשָׁבָה
- 23 לְבַד כִּי, וְכֵן בְּאוּרֵךְ וְרוּחָב וּבִאֲוֵן
- 24 גִּלּוֹי הַשֶּׁכֶל, שֶׁבֹא בְּגִלּוֹי בִּאֲוֵן יוֹתֵר
- 25 נִעְלָה... וְכֵן בְּמִידוֹת שֶׁעַל־יְדֵי הַדִּיבּוּר
- 26 דּוּקָא נִעֲשֵׂה הַהִתְפַּלְעוֹת בִּיּוֹתֵר... הוּא
- 27 מִצַּד מַעַל הַדִּיבּוּר בִּשְׂרֵשׁוֹ שֶׁלִּמְעַלָּה
- 28 גַּם מִשּׁוֹרֵשׁ וּמִקּוֹר הַשֶּׁכֶל. וְכִידּוּעַ
- 29 דְּשִׁרְשׁ הָאוֹתִיּוֹת הֵם מְבַחֲשֵׁת הַכֶּתֶר
- 30 שֶׁלִּמְעַלָּה מִחֲכָמָה, וּבְנַפֶּשׁ הוּא בַּחֲנִית
- 31 עֲצָמוֹת הַנֶּפֶשׁ שֶׁלִּמְעַלָּה מִכַּח הַחֲכָמָה
- 32 שֶׁבָּה כִי. וְלִכֵּן הָאוֹתִיּוֹת הַדִּיבּוּר הֵם
- 33 מְכַרְחִים אֶת כַּח הַשֶּׁכֶל לְבֹא בְּגִלּוֹי,
- 34 גַּם מִה שֶׁאֵי־אִפְשָׁר לְהַתְּגַלּוֹת מִכּוֹחַ
- 35 הַמִּשְׁכִּיל מִצַּד עֲצוּמוֹ, הִרִי הוּא מִתְגַּלָּה
- 36 מִצַּד הַכֹּחַ אוֹתִיּוֹת הַדִּיבּוּר...״.
- 37 וְזֶהוּ הַטַּעַם הַפְּנִימִי לְדַבְּרֵי חֲכָמִינוּ
- 38 ז״ל בְּגִמְרָא שְׁלִימּוּד הַתּוֹרָה צָרִיף לְהִיָּתוּ בְּדָבוּר דְּוָקָא, וְלֹא
- 39 מִסְּפִיק הַלִּימּוּד בְּמַחֲשָׁבָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב³¹ חֲיִים הֵם
- 40 לְמוֹצְאֵיהֶם, וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ ז״ל³² אֵל תִּקְרִי לְמוֹצְאֵיהֶם
- 41 אֲלֵא לְמוֹצְאֵיהֶם, לְמוֹצְאֵיהֶם בְּפָה דְּוָקָא כִּי לְדִיבּוּר יֵשׁ יִתְרוֹן
- 42 שֶׁאֵין לְמַחֲשָׁבָה, וְזֹאת בְּגִלּוֹל שְׂדוּקָא בְּדִיבּוּר יֵשׁ הַתְּחַלְקוֹת לִפְרִטִּים, וּבִסּוּפּוֹ
- 43 שֶׁל דָּבָר הַפְּרִטִּים מוֹסִיפִים עוֹמֵק בְּכָלֵל.

- 44 וּכְמוֹכֵן בְּתַפִּילָּה, שֶׁאֵף שֶׁעֵיִקְרָה הוּא כּוֹנֵן הַלֵּב, עֵינִין
- 45 הַמַּחֲשָׁבָה, וּבִאֲוֵן כִּלְלִי הַמַּחֲשָׁבָה הִיא דָּבָר יוֹתֵר נִעְלָה וְיוֹתֵר ״וְ״ רַעֲדִין
- 46 מִהַדִּיבּוּר מִכָּל־מְקוֹם עַל־יְדֵי הַדְּבָבוּר נִתְרוֹסָף חִיּוֹת כִּי וְיִתְרוֹן
- 47 יוֹתֵר מִכְּפִי שִׁישׁ בְּמַחֲשָׁבָה וּבִלְבַּד מִצַּד עֲצוּמָה, וּכְפִי שְׂרִוּאִים בְּמוֹחָשׁ
- 48 שְׁלִפְעָמִים יִתְבוּגֵן הָאָדָם
- 49 בְּפִירוּשׁ הַמִּילּוֹת שֶׁל הַתְּפִילָּה
- 50 כִּי״ בְּהַתְּבוּנָה שִׁכְלִית וְעִסּוּק
- 51 בְּעִבּוּדֵת הַמּוֹחַ וּבְעִבּוּדֵת הַלֵּב שֶׁל
- 52 הַתְּפִילָּה וְאֶף־עַל־פִּי־כֵן לֹא
- 53 יִתְעוֹרֵר מִזֶּה, וְדוּקָא עַל־יְדֵי־
- 54 זֶה שֶׁאִמְרָא אוֹתִיּוֹת הַתְּפִילָּה
- 55 בְּקוֹל בְּאֲמַצְעוֹת הַדִּיבּוּר, אֲזִי
- 56 נִתְרוֹסָף לוֹ חִיּוֹת פְּנִימִית שֶׁלֹא
- 57 הִיָּתָה לוֹ קוֹדֵם לָכֵן, וְכִידּוּעַ שְׂקוֹל
- 58 מְעוֹרֵר הַכּוֹנֵן³³, כְּפִי שְׂרִוּאִים
- 59 בְּמוֹחַשׁ שֶׁדְּבָרִים הַנִּמְרָמִים בְּקוֹל הֵם
- 60 בְּתוֹסַפַּת כּוֹנֵן, וְכְפִי שֶׁמִּצְנֵנוּ בְּהַלְכָּה
- 61 שֶׁמִּטַּעַם זֶה יֵשׁ לְקַרְוֹא פְּסוּק רִאשׁוֹן שֶׁל
- 62 קְרִיאַת שְׁמַע בְּקוֹל רֵם, כְּדִי לְכוּן בּוֹ
- 63 יוֹתֵר, וְהִיָּנוּ, לֹא רַק קוֹל נִיגוֹן
- 64 שְׂבוּדָאֵי יֵשׁ בְּכוּחוֹ לְגִרוֹם הַתְּעוֹרְרוֹת
- 65 נַפְשִׁית וְלַהֲגִבִּיר אֶת הַכוֹנֵן, אֲלֵא
- 66 אֲפִילוֹ קוֹל פְּשׁוּט לֵלֵא מְגִינָה
- 67 שְׂנוּעַת לֵב, שֶׁגַּם זֶה מְעוֹרֵר
- 68 אֶת הַכּוֹנֵן הַפְּנִימִית וְזֹאת לְמַרְוֹת
- 69 שֶׁבְּסִדֵּר הַחֲשִׁיבוֹת שֶׁל כּוֹחוֹת הַנֶּפֶשׁ
- 70 הַקּוֹל וְהַדִּיבּוּר הֵם דְּבָרִים חֲצִיּוֹנִים
- 71 לְגַבִּי הַמַּחֲשָׁבָה וְכוֹנֵן הַלֵּב שֶׁהֵם
- 72 דְּבָרִים פְּנִימִיִּים וְנִעְלִים יוֹתֵר, וְטַעַם
- 73 הַדָּבָר הוּא, כֹּאמֹר, כִּי לְדִיבּוּר יֵשׁ
- 74 שׁוֹרֵשׁ עֲמוּק וְנִעְלָה יוֹתֵר בְּנַפֶּשׁ.
- 75 וְכֵן הוּא גַּם בְּהַשְׁפָּעַת הָרֵב
- 76 הַמוֹסֵר לְתַלְמִיד רַעִיּוֹן שְׂכִלִי,
- 77 שֶׁעַם הִיּוֹת הַשְׁפָּעָה זֶה
- 78 מַחֲצִיּוֹנִיּוֹת שְׂכִל הָרֵב בְּלָבָד,
- 79 שֶׁזֶהוּ אֹר הַשֶּׁכֶל הַשְׂפָּה
- 80 לְמַקְבֵּל, וְאִילוֹ פְּנִימִיּוֹת וְעֵצָם
- 81 שְׂכִל הָרֵב הוּא בְּאֲוֵן שֶׁל צִמְצוּם וְסִילּוּק לְגִמְרִי (כְּנִל)
- 82 סְעִיף ב), וְאִם כֵּן מוּבֵן שֶׁהַשֶּׁכֶל הַעוֹבֵר אֶל הַתְּלִמִּיד הוּא בְּמַעֲלָה וּמְדֻרָּגָה
- 83 הַרְבֵּה יוֹתֵר נִמּוּכָה מֵאִשֶּׁר הַשֶּׁכֶל תִּנְעֵלָה כְּפִי שֶׁהוּא אֲצֵל הָרֵב וְהוּא רַק
- 84 חֲצִיּוֹנִיּוֹת מִמֶּנּוּ מִכָּל־מְקוֹם הִנֵּה לֹא זֶה בְּלָבָד שֶׁעַל־יְדֵי רִיבּוּי
- 85 הַיְּגִיעָה וְהַמֵּאֲמָץ בְּאוֹתוֹ חֵלֶק שֶׁל הַשֶּׁכֶל שֶׁהוּא כֵּן קִיבֵל וְקִלֵּט יָכוֹל
- 86 הַתְּלִמִּיד לְהִגִּיעַ אַחֵר כֵּן לְפִנְיָמִיּוֹת וְעֵצָם שְׂכִל הָרֵב שֶׁלִּמְעַלָּה

(30) ראה מאמרי אדה״ז תקס״ד ע׳ נ. אוה״ת שה״ש ח״ב ע׳ תלה ואילך. סה״מ תר״ם ח״ב ע׳ קנא. תרנ״ט שם. (31) משלי ד, כב. (32) עירובין נד, א. (33) ראשית חכמה בשער הקדושה פט״ו. שו״ע אדה״ז אר״ח סס״א ס״ה. סק״א ס״ג. וראה ד״ה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

- 1 מהשכל השניף אל התלמיד אפילו כפי שנקלל אותו חלק
2 השייך אל התלמיד בשכל הרב, אלא עוד זאת, שעל-ידי
3 ההשפעה לתלמיד שבה מתפרט השכל שנמצא אצל הרב כרעיון
4 כללי, כאשר הוא יורד ונמסר לתלמיד, הוא מתחלק לריבוי פרטים,
5 וכתוצאה מההתחלקות וההסתעפות
6 הוּוּ נִתְּסַף אֶצֶל הָרַב עוֹמֵק
7 חֲדָשׁ שֶׁנִּמְשָׁךְ מִכַּח הַמִּשְׁכֵּל
8 כשעומק נפשו שלא היה אצלו
9 עומק זה לפני ההשפעה אל
10 התלמיד, כמאמר³⁴ חכמינו ז"ל
11 הרבה למדתי מרבתי,
12 ומחברי יותר מרבתי,
13 ומתלמידי יותר מכולן, היינו
14 שהתוספת והחיידוש שהרב מקבל
15 מתלמידיו, אף שבמעלה ומדריגה הם
16 פחות מחבריו ובודאי פחות מרבתי
17 של הרב, היא יותר מאשר הוא מקבל
18 מהם, וזאת דווקא כתוצאה מההשפעה
19 על התלמיד שמחייבת את הרב לגלות
20 את הרעיון כשהוא מחולק לפרטים,
21 ובפרט באשר התלמיד שואל
22 קושיות כו', כלשון המשנה בפרקי
23 אבות שואל בענין³⁵, שהשאלות
24 והקושיות מוסיפות חיידושים אצל הרב
25 עוד יותר מאשר ההשפעה עצמה
26 וכמו שכתב הרמב"ם³⁶
27 שהתלמיד בשאלותיו מוציא
28 מהרב חכמה מפוארה והכוונה
29 לחכמה שלוליה הקושיות של התלמיד,
30 הרב לא היה יכול להגיע לזה.
31 והדיוגמא מזה יוכן גם
32 למעלה, במשל,
33 המשכת האור האלוקי כדי להוות
34 את העולמות שהוא בבחינת כלל
35 ופרט, כנ"ל שהדבר קיים אפילו
36 בדרגות הכי נעלות, בשלבים הכי
37 ראשונים של עליית הרצון לנבראים
38 שֶׁה'רִשִּׁימָה' הרושם שנשאר מהאור האין-סוף לאחר הצמצום הראשון
39 (כפי שנבאר לעיל) היא בבחינת 'כלל' לגבי ה'קו' האור הדיק'
40 והצמצום שחור והאיר לאחר הצמצום, שאמנם מצד אחד אור הקו הוא למטה
41 במדריגה מה'רשמה', אבל מצד שני יש בו מעלה ויתרון שלא זו בלבד
42 ש'קו' מתגלה בדרך קצרה כל מה שכלול בנקודת
- ה'רשימה' בהעלם, כך שלמעשה יש בו את האור שהיה ב'רשימה' ולא
פחות מזה (וכידוע ש'קו' הוא בחינת ממוצע שעל-ידו
יומשך להיות בחינת השטח כמבואר בקבלה וחסידות שסדר ההארה
וההתהוות הוא בדרך של נקודה, קו, שטח. ובעצם כל מה שבקו נכלל וקיים
בנקודה, וכל מה שבשטח נכלל וקיים
בקו, אם כי בהעלם, והקו הוא
ה'ממוצע' שעל ידו ה'נקודה' מתרחבת
ומתפשטת להיות 'שטח'), שהוא
המעלה שיש ב'קו' לגבי ה'רשימה', הוא
ענין התגלות שרש ומקור
ה'קו' כפי שנמצא בנקודת
ה'רשימה' וכאשר שורשו העמוק
מתגלה מתברר שיש בו מעלה ויתרון
לגבי ה'רשימה' (שברוך כלל ה'קו' הוא
המקבל ממנה), אלא עוד זאת,
שמתגלה ב'קו' גם האור
שבבחינת ה'רשימה' שהוא
למעלה משרש ומקור ה'קו',
שהוא ענין עמוק ופנימי מאד
ב'רשימה' שברוך כלל אינו מתגלה,
אבל בהארת ה'רשימה' ב'קו', גם זה בא
לידי גילוי (כמו התוספת והחיידוש
שנפעלים בשכל הרב על-ידי השפעה
לתלמיד ממקור עמוק ונעלה בכוח
השכל שלו שלא האיר לפני ההשפעה
לתלמיד, כמבואר לעיל) דבין
שענין ה'רשימה' הוא רושם
מהאור שהיה לפני-זה³⁷, אור
האין-סוף הבלתי-גבול כלל, הרי זה
כולל את כל האור שלפני
הצמצום, גם העיגול הגדול
שהוא בבחינת סוכב בערך
ה'קו', כמבואר בקבלה וחסידות
האור האלוקי מאיר בשתי דרכים –
"עיגולים" שהם אור מקיף ("סוכב כל
עלמין") ו"ושר" שהוא אור פנימי
("ממלא כל עלמין"), ואור אין-הסוף
שהיה ממלא את כל המציאות לפני הצמצום הראשון שיצר נתינת מקום
לעולמות נקרא "העיגול הגדול" והוא "סוכב" ו"מקיף" ביחס לאור הקו שהאיר
לאחר הצמצום כאור פנימי שזהו "העיגול הגדול" הוא האור שנסתלק
על-ידי הצמצום, אף על-ידי ה'רשימה' נמשך ומתגלה
ב'קו' גם אור זה הנעלה ממנו הרבה (שזהו מה שמבאר³⁸ בקבלה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

43 כפי שהבין אותו מתוך ריבוי הפרטים וההסברים... וְכִינּוֹן שֶׁפָּאָשֶׁר
44 נְקוּדַת הַשְּׁפָלָה נִמְשַׁכֶּת מִכַּח הַמִּשְׁכָּל כִּבְר בְּשֶׁלֶב הָרֹאשׁוֹן שֶׁל
45 הַמִּשְׁכָּה וְהַתְּגִלּוֹת, בַּחֲכָמָה, מִתְחִיל בָּהּ עֲנִין שֶׁל צִיּוֹר מִסּוּיִם
46 שֶׁהֵי לֹא יִכּוּלָה לְהִיטֵת הַתְּגִלּוֹת מִפּוֹשֶׁט לַחֲלוּטִין [וְהֵינּוּ, דָּאֶף-עַל-פִּי
47 שְׁנִקּוּדַת הַשְּׁפָלָה שְׁנִמְשַׁכֶּת
48 מִמּוֹחַ הַחֲכָמָה שֶׁהוּא קָר
49 וְלַח, הֵיא קָמוּ מִעֵין שְׁנוּבֵעַ
50 טִיפִין טִיפִין וְאִין בַּה פֻּרְטִים וְלֹא
51 אֲרִיךְ וְרוּחָם, וּמִמִּלָּא אִין בַּה גַּם 'צִיּוֹר'
52 מִמֶּשׁ מוּגֵדֵר (פְּמִבְּאָר בְּדִירוּשִׁים
53 מֵאֲמָרֵי הַחֲסִידוֹת בְּעֵנִין מִעֵין גְּנִים
54 בָּאֵר מִיָּם חַיִּים)⁴², מִכָּל-
55 מְקוֹם הָרִי זֶה בְּכַחֲנִית צִיּוֹר
56 שֶׁל נְקוּדָה⁴³ וְזֶה עֲצָמוּ כִּבְר נַחֲשָׁב
57 'צִיּוֹר' מִסּוּיִם], לָכֵן יָכוֹל לְהִיטֵת
58 בָּהּ בְּנִקּוּדַת הַשְּׁכָלָה כְּפִי שֶׁהִיא
59 בַּחֲכָמָה, עֲנִין הַמַּעֲיִין, עֲנִין שֶׁל
60 פִּירוּד מִכַּח הַמִּשְׁכָּל, וְלָכֵן
61 צִרְיָה לְהִיטֵת כְּמַעֲיִין הַמִּתְגַּבֵּר
62 דּוֹקָא, שְׁמַחוּבֵר תְּמִיד לְמִקּוֹר
63 וְלָכֵן הוּא נּוֹבֵעַ תְּמִיד, לֹלֵא הַפִּסָּק.
64 וְכִנְהָר שְׁאִינוּ פּוֹסֵק, הוּא עֲנִין
65 דְּנִהָר מִפִּיפִיָּה מִיבְּרָךְ וְהוּא
66 עֲצָמוּ מוֹסִיף וּמוֹחֵדֵשׁ, עֲנִין הַבִּינָה
67 (וּכְמִבְּרָאָר לְעִיל, אֶף שְׁבִינָה הִיא לְמַטָּה
68 מַחֲכָמָה, יֵשׁ בָּהּ יִתְרוֹנוֹת עַל הַחֲכָמָה,
69 כִּיתְרוֹן הַנְּהָר עַל הַמַּעֲיִין).
70 וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף בָּזָה, שֶׁהִחִילּוּק
71 בֵּין מַעֲיִין הַמִּתְגַּבֵּר לְנִהָר
72 שְׁאִינוּ פּוֹסֵק שֵׁשׁ בּוּ מַעֲלָה וְיִתְרוֹן
73 עַל "מַעֲיִין הַמִּתְגַּבֵּר", הוּא עַל-
74 דֶּרֶךְ הַחִילּוּק שְׁפִין נְקוּדַת
75 הַשְּׁפָלָה וְנִקּוּדַת הַתְּמַצִּית,
76 שְׁנִקּוּדַת הַשְּׁפָלָה הִיא
77 הַנְּקוּדָה הָאֶחָת הַכִּלִּית
78 שְׁבִכְחִינָת 'כָּלִל' קוֹדֵם
79 שְׁנַפְטָר לְפִרְטִים, כְּפִי שֶׁהִשְׁכֵּל
80 מִתְּגַלָּה בַּחֲכָמָה, וְנִקּוּדַת
81 הַתְּמַצִּית הִיא הַנְּקוּדָה
82 הַכָּלִלִית כְּפִי שֶׁהִיא לְאַחֲרֵי
83 הַשְּׁגָה בְּרִיבּוּי הַפִּרְטִים דְּבִינָה, שֶׁלָּכֵן יֵשׁ בָּהּ ב' הַמַּעֲלּוֹת,
84 הֵן מַעֲלַת הַכָּלִל שֶׁהִיא 'נְקוּדָה' וְהֵן מַעֲלַת הַפִּרְטִים שֶׁהִיא

1 שֶׁהִמְשַׁכֶּת ה'קו' לְמִרּוֹת שֶׁהוּא אֲוֹר פְּנִימִי הֵיא בְּעֵצִים מִן הָעֵיגוֹל
2 כו' שֶׁהוּא אֲוֹר מִקִּיף), וְיִתְרָה מְזָה, שְׁמַתְגָּלָה אַחֵר כִּךְ ב'קו' לֹא
3 רַק אֲוֹר ה'סוֹכֵב' (הָעֵיגוֹל הַגְּדוֹל) אֲלֵא אֲוֹר עוֹד יוֹתֵר נַעֲלָה גַם הָאֲוֹר
4 שְׁלִמְעָלָה מ'סוֹכֵב' ו'מִמִּלָּא' כְּפִי שֶׁהֵם לְפָנֵי הַצְּמָצוּם הָאֲוֹר
5 הָאִין-סוֹפִי שְׁאִין בּוּ אִפִּילוּ אֵת
6 הַהֲתַחֲלָקוֹת וְה'צִיּוֹר' שֶׁל 'סוֹכֵב'
7 ר'מִמִּלָּא' וְהוּא לְמַעֲלָה מִשְׁנִינָה כְּאַחֵד,
8 וְגַם זֶה נִמְשָׁךְ וּמִתְגַּלָּה יוֹרֵד דּוּקָא
9 לְאַחֵר הַמִּשְׁכָּת וְגִילּוֹי אֲוֹר ה'קו'.
10 (ד) וַיֵּשׁ לְקָשֶׁר עֲנִין זֶה עִם
11 דְּבָרֵי כ"ק מו"ח אֲדָמוּר
12 בְּשִׁיחַת שְׁבַת פְּרִשֶׁת נִשְׂא
13 ה'תד"ש³⁹ (שְׁגִם אֲזִי הִיָּתָה הַקְּבִיעוּת בִּי"ב סִינּוֹן,
14 הַקְּבִיעוּת שֶׁל שְׁבַת פְּרִשֶׁת נִשְׂא
15 בִּי"ב סִינּוֹן, קְבִיעוּת שְׁנָה
16 זו), בְּבִאּוֹר דְּבָרֵי הַמִּשְׁנָה
17 בְּמִסְכַּת אָבוֹת⁴⁰ בְּעֵנִין כָּל
18 הָעוֹסֵק בְּתוֹרָה לְשִׁמְהָ,
19 שְׁמַגְלִין לוֹ דְּרִי תוֹרָה וְנִעֲשֶׂה
20 כְּמַעֲיִין הַמִּתְגַּבֵּר וְכִנְהָר שְׁאִינוּ
21 פּוֹסֵק (דְּלִכְאֻרָה אִינוּ מוֹכֵן,
22 הָרִי נִהָר מְקַבֵּל מִהַמַּעֲיִין,
23 וְאִם-כֵּן לְאַחֲרֵי אֲוֹמְרוֹ
24 שְׁנַעֲשֶׂה כְּמַעֲיִין הַמִּתְגַּבֵּר, מֵהִי הַהוֹסָפָה וְכִנְהָר
25 שְׁאִינוּ פּוֹסֵק), וּמִבְּאָר, שִׁישְׁנָה נְקוּדַת הַשְּׁפָלָה
26 וְנִקּוּדַת הַתְּמַצִּית⁴¹. וְכִינּוֹן שֶׁפָּאָשֶׁר נְקוּדַת
27 הַשְּׁפָלָה נִמְשַׁכֶּת מִכַּח הַמִּשְׁכָּל מִתְחִיל בָּהּ עֲנִין
28 שֶׁל צִיּוֹר [וְהֵינּוּ, דָּאֶף-עַל-פִּי שְׁנִקּוּדַת הַשְּׁפָלָה
29 שְׁנִמְשַׁכֶּת מִמּוֹחַ הַחֲכָמָה שֶׁהוּא קָר וְלַח, הֵיא
30 קָמוּ מִעֵין שְׁנוּבֵעַ טִיפִין טִיפִין (פְּמִבְּאָר
31 בְּדִירוּשִׁים בְּעֵנִין מִעֵין גְּנִים בָּאֵר מִיָּם חַיִּים)⁴²,
32 מִכָּל-מְקוֹם הָרִי זֶה בְּכַחֲנִית צִיּוֹר שֶׁל נְקוּדָה⁴³],
33 לָכֵן יָכוֹל לְהִיטֵת בָּהּ עֲנִין שֶׁל פִּירוּד מִכַּח
34 הַמִּשְׁכָּל, וְלָכֵן צִרְיָה לְהִיטֵת כְּמַעֲיִין הַמִּתְגַּבֵּר
35 דּוֹקָא, שְׁמַחוּבֵר תְּמִיד לְמִקּוֹר. וְכִנְהָר שְׁאִינוּ
36 פּוֹסֵק, הוּא עֲנִין דְּנִהָר מִפִּיפִיָּה מִיבְּרָךְ. וַיֵּשׁ
37 לְהוֹסִיף בָּזָה, שֶׁהִחִילּוּק בֵּין מַעֲיִין הַמִּתְגַּבֵּר לְנִהָר
38 שְׁאִינוּ פּוֹסֵק, הוּא עַל-דֶּרֶךְ הַחִילּוּק שְׁפִין נְקוּדַת
39 הַשְּׁפָלָה וְנִקּוּדַת הַתְּמַצִּית, שְׁנִקּוּדַת הַשְּׁפָלָה
40 הִיא הַנְּקוּדָה שְׁבִכְחִינָת 'כָּלִל' קוֹדֵם שְׁנַפְטָר
41 לְפִרְטִים, וְנִקּוּדַת הַתְּמַצִּית הִיא הַנְּקוּדָה הַכָּלִלִית
42 לְעִשּׂוֹת מִישׁ אִין, וְהוּא שְׁכֵל הַהִשְׁגָּה נִכְלָלִית אַחֲרִיכֵן בְּנִקּוּדָה אֶחָת, וְהִיא
43 נְקוּדַת הַתְּמַצִּית מִכָּל הַהִשְׁגָּה... עֲצֵם הָעֵנִין... עֲצֵם הַמּוֹשְׁכֵל (בְּנִקּוּדָה אֶחָת)

(39) ספר השיחות תש"ד ע' 146. (40) רפ"ו. (41) ראה סה"מ תרנ"ט ע' עה. (42) ראה ד"ה זה תרצ"א (סה"מ קונטרסים ח"א ר, סע"א ואילך. סה"מ תרצ"א ע' שלח ואילך). (43) ראה גם סה"מ תרנ"ט ע' עג.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

- 1 היא 'נקודה' שיש בה בתמצית את כל הפרטים.
- 2 וְעַל-יְדֵי-זֶה שֶׁהִבְרִיחָהּ הָיָה בְּדֶרֶךְ כָּלִל שֶׁבָּאָה אַחֵר כֵּךְ לְדֹרֶךְ פֶּרֶט בָּאִים
- 3 בְּסוּפוֹ שֶׁל דָּבָר גַּם לְבַחֲיִנַת ה'פֶּלֶל' שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מִשְׁיָכוֹת אֶל
- 4 הַפְּרָטִים לְהִיּוֹת מְקוֹר אֲלֵיהֶם וְלֹא רַק לְגִילּוֹי הַמַּעֲלוֹת שֶׁל הַפֶּרֶט
- 5 בְּתוֹר מִי שֶׁמְכִיל אֶת הַכָּלִל וְשֶׁל הַכָּלִל
- 6 בְּתוֹר מִי שֶׁמַּהוּוּה מְקוֹר לַפְּרָטִים,
- 7 כְּאִמּוֹר לַעֲיִל. דְּהֵנָּה, אָף
- 8 שְׁתַּבָּאָר לַעֲיִל⁴⁴ שְׁעֵנֶן
- 9 ה'פֶּלֶל' עֲצָמוֹ מוֹרָה שֵׁשׁ בּוֹ
- 10 פְּרָטִים שֶׁהוּא ה'פֶּלֶל' שְׁלֵהֶם,
- 11 וְכֵן עֵנֶן ה'פֶּרֶט' עֲצָמוֹ מוֹרָה
- 12 שֶׁהוּא חֶלֶק מִן ה'פֶּלֶל'.
- 13 וְהֵינּוּ, שְׁה'פֶּלֶל' יֵשׁ לוֹ
- 14 שְׁיָכוֹת לַפְּרָטִים, וְאֵם כֵּן, הַכָּלִל
- 15 וְהַפֶּרֶט שִׁיכִים זֶה לָזֶה וְקִשְׁרוֹרִים זֶה
- 16 בִּזְה וְהַתְּגַלּוֹת וְהַמַּשְׁכָּת הָאֶחָד מִבִּיָּאָה
- 17 אֶת הַתְּגַלּוֹת וְהַמַּשְׁכָּת הַשֵּׁנִי מִפֶּלֶל-
- 18 מְקוֹם יִשְׁנֻ גַּם 'פֶּלֶל' שֶׁהוּא
- 19 לְמַעַלָּה מִשְׁיָכוֹת אֶל הַפְּרָטִים
- 20 לְהִיּוֹת מְקוֹר אֲלֵיהֶם, וְנִקְרָא
- 21 'פֶּלֶל' בְּשֵׁם הַמּוֹשָׁאֵל בְּלִבָּד
- 22 עַל שֵׁם שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מִהַתְּחַלְקוֹת
- 23 לַפְּרָטִים אֲךָ לֹא עַל שֵׁם שֶׁהוּא כָּלִל
- 24 הַכּוֹלֵל אֶת הַפְּרָטִים כִּי הוּא נִעְלָה
- 25 מִשְׁיָכוֹת לַפְּרָטִים עַד כִּדִּי כֵךְ שֶׁאִינֶנּוּ
- 26 מְקוֹר אֲלֵיהֶם. וְכַעֲנֵן זֶה יֵשׁ
- 27 מַעַלָּה וְיִתְרוֹן בַּפְּרָטִים דְּבִינָה
- 28 עַל ה'פֶּלֶל' דְּחֻקָּמָה, אֶף-עַל-פִּי
- 29 שֶׁבְּסֹדֶר הַמַּדְרִיגוֹת מִלְּמַעַלָּה לְמַטָּה
- 30 חֻכְמָה הִיא לְמַעַלָּה מִבִּינָה, שְׁעַל-
- 31 יְדֵי הַפְּרָטִים דְּבִינָה בָּאִים גַּם
- 32 ל'פֶּלֶל' שְׁלֵמַעַלָּה מִשְׁיָכוֹת
- 33 לַפְּרָטִים כִּי הַפְּרָטִים שֶׁבִּבְיָנָה מְגִלִּים
- 34 עוֹמֵק חֹדֶשׁ וְנִעְלָה בְּשִׁכְל, כֹּזֶה שֶׁלֹּא
- 35 הִיָּה קִיִּים בְּכָלִל כְּפִי שֶׁהוּא בַּחֲכָמָה.
- 36 וְזֶהוּ גַּם מֵה שְׁנֵאֲמָר⁴⁵ בְּפֶרֶשׁת
- 37 בְּהֵר לַעֲנִין מִצּוֹת הַשְּׁמִיטָה מִעֲבֻדוֹת
- 38 הַקֶּרֶקַע בִּשְׁנֵה הַשְּׁבִיעִית כִּי תִבְּאוּ
- 39 אֶל הָאָרֶץ גּוֹ' וְשִׁבְתָּהּ הָאָרֶץ
- 40 שְׁבַת לַהוּי, שֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְרַע
- 41 שְׁדָךְ וְגוֹ' וּבִשְׁנֵה הַשְּׁבִיעִית
- 42 שְׁבַת שְׁבַתוֹן יִהְיֶה לְאָרֶץ,
- 43 שֶׁהֵם ג' מַדְרָגוֹת הַג'ל, כְּפִי
- שֶׁמִּשְׁיָךְ וּמִפֶּרֶט. הַחֲלֵק הָרֵאשׁוֹן שֶׁל הַפְּסוּקִים וְשִׁבְתָּהּ הָאָרֶץ שְׁבַת
- לַהוּי, הוּא עֵנֶן ה'פֶּלֶל' שְׁלֵפְנֵי הַפְּרָטִים כְּמוֹ נִקְדוּת הַחֲכָמָה
- לְפָנֵי הַהֲתַגְלוֹת בְּבִינָה. וְלֹא-חֲרִי-זֶה בָּאִים הַפְּרָטִים שְׁנִמְשָׁכִים
- וּמִתְגַּלִּים מִן ה'פֶּלֶל', כְּמוֹ הַתְּגַלּוֹת הַחֲכָמָה בְּבִינָה שְׁזָהוּ עֵנֶן הַחֲלֵק
- הַשֵּׁנִי שֶׁל הַפְּסוּקִים שֵׁשׁ שָׁנִים
- תִּזְרַע שְׁדָךְ גּוֹ' וְעַל-יְדֵי-זֶה
- בָּאִים ל'פֶּלֶל' שְׁלֵמַעַלָּה
- מִשְׁיָכוֹת לַפְּרָטִים, שְׁזָהוּ עֵנֶן
- הַחֲלֵק הַשְּׁלִישִׁי בַּפְּסוּקִים אֵלֶּה
- וּבִשְׁנֵה הַשְּׁבִיעִית שְׁבַת שְׁבַתוֹן
- יִהְיֶה לְאָרֶץ.
- (ה) וְעַל-פִּי-זֶה יוֹכֵן גַּם בְּעֵנֶן חֲנוּכַּת הַמִּזְבֵּחַ,
- שְׁכָתוֹב אֶחָד אוֹמֵר זֹאת חֲנֻכַּת
- הַמִּזְבֵּחַ בְּיוֹם הַמָּשַׁח אוֹתוֹ, וְכָתוּב אֶחָד אוֹמֵר
- זֹאת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ בְּיוֹם
- הַמָּשַׁח אוֹתוֹ, וְכָתוּב אֶחָד אוֹמֵר
- זֹאת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ בְּיוֹם
- הַמָּשַׁח אוֹתוֹ, הוּא ה'פֶּלֶל'
- שְׁלֵפְנֵי הַפְּרָטִים, שְׁמִמְנֻנו
- נִמְשָׁכִים אַחֵר כֵּךְ הַפְּרָטִים,
- וְהוּא עֵנֶן שֶׁל נְתִינַת-כַּחַ
- מִהַנְקוּדָה הַכָּלִלִית שֶׁל הַמִּזְבֵּחַ
- לְקַרְבָּנוֹת הַפְּרָטִים שֶׁל כָּל
- אֶחָד מִי"ב הַנְּשִׂאִים וְלִכֵּן
- הַכְּתוּב מְדַגֵּשׁ אֶת הַקֶּשֶׁר וְהַשְׁיִיכוֹת בֵּין
- מִשְׁחַת הַמִּזְבֵּחַ וְקַרְבָּנוֹת הַנְּשִׂאִים.
- וְעֵנֶנּוּ בְּסִפְרוֹת הוּא כְּפִי
- שֶׁהַעֲשֵׂר סִפְרוֹת הֵן בְּכַחֲיִנַת
- פֶּלֶל אֶחָד כָּלִי, שְׁזָהוּ מֵה
- שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְלֹל⁴⁶
- שְׁאוֹתוֹ בְּיוֹם שְׁבוּ נִחַךְ הַמַּשְׁכָּן,
- הוּא ה'פֶּלֶל' שְׁלֵפְנֵי הַפְּרָטִים, שְׁמִמְנֻנו נִמְשָׁכִים הַפְּרָטִים, וְהוּא עֵנֶן שֶׁל
- נְתִינַת-כַּחַ לְקַרְבָּנוֹת הַפְּרָטִים שֶׁל כָּל אֶחָד מִי"ב הַנְּשִׂאִים. וְעֵנֶנּוּ בְּסִפְרוֹת
- הוּא כְּפִי שֶׁהַעֲשֵׂר סִפְרוֹת הֵן בְּכַחֲיִנַת פֶּלֶל, שְׁזָהוּ מֵה שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְלֹל⁴⁶

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 ניתנה תחילה בדרך 'כלל' ואחר-כך באו הפרטים של הכללים הללו
2 ומכל-מקום יש מעלה בפרטים דתורה שבעל-פה לגבי
3 ה'כלל' דתורה שבכתב⁵⁰, ועד שאמר חכמינו ז"ל חמורין
4 דברי סופרים סייגים ואיסורים מדרבנן יותר מדברי תורה⁵¹,
5 ויתרה מזה, חביבין דברי
6 סופרים יותר מדברי תורה⁵²,
7 ומוזה מובן שיש בפרטים יתרון על
8 הכלל והינו, לפי שעל-ידי
9 העיון והיגיעה בפרטים כפי שהם
10 בתורה שבעל-פה מגיעים
11 למעלה מבחינת ה'כלל'
12 דתורה שבכתב וולהעיר,
13 שבדיושים⁵³ מאמרי החסידות
14 שבהם נתבארה מעלת הבינה
15 על החכמה, הובאו ג'
16 משלים, אשה ביחס לאיש, דבור
17 ביחס למחשבה ותורה שבעל-פה
18 ביחס לתורה שבכתב]. וכיון
19 שענין זה של גילוי דרגה גבוהה
20 בתורה, למעלה מהנקודה הכללית
21 הראשונית, נעשה על-ידי
22 עבודתם של ישראל, אזי
23 גדלה גם החביבות דישאל
24 אצל הקדוש-ברוך-הוא, וכמו
25 שנתבאר לעיל⁵⁴ במאמר שנאמר
26 בליל א' דחג השבועות שנה זו,
27 תשכ"ח, בפירוש מאמר
28 רבותינו ז"ל⁵⁵ בפרקי אבות
29 חביבין ישראל שניתן להם
30 כלי חמדה, חיבה יתירה
31 נודעת להם שניתן להם כלי
32 חמדה, שהחיבה היותר
33 גדולה היא חיבתן של
34 ישראל. שלכן, הגה גם
35 התורה שהיא חביבה אצלו

1 ראש-חודש ניסן, נטל עשר עטרות, ומבאר בזה⁴⁷, בתורת
2 החסידות שהוא ענין עשר הספירות כפי שפלויות בחכמה
3 הספירה הראשונה שכוללת את כל שאר הספירות (כנזכר לעיל לענין
4 שהחכמה נקראת 'ראשית'), או כפי שפלויות בכתר שלמעלה
5 מהחכמה, שזהו דיוק הלשון
6 (עשר) עטרות דוקא חכמינו ז"ל
7 דייקו בלשונם וקראו לעשר המעלות
8 הייחודיות של יום חנוכת המשכן בשם
9 'עטרות', כתרים, לרמז שהכוונה לעשר
10 הספירות כפי שהן כלולות בכתר.
11 ומה שכתוב זאת הנפת
12 המזבח אחרי המשח אותו,
13 באופן שמדגיש שהמזבח והקרבנות
14 הם שני דברים שונים ולא קשורים זה
15 בזה הוא ה'כלל' שלאחרי
16 הפרטים. והינו, שעל-ידי
17 הפרטים מגיעים לבחינת
18 ה'כלל' שלמעלה משיכות
19 לפרטים אלא הוא ענין ותוכן בפני
20 עצמו.
21 (ו) והנה מעלת הפרטים על
22 ה'כלל', מצינו גם בתורה,
23 שהיא ניתנה, נמשכה והתגלתה
24 באופן של כלל ופרט, החל
25 מה'כלל' דעשרת הדברות
26 כפי שנאמר בדבור אחד,
27 כפירוש רש"י על הכתוב "ידבר
28 אלקים את כל הדברים האלה לאמר"
29 הקודם לפסוק "אנוכי" שהכוונה לעשרת
30 הדברות כפי שנאמרו תחילה ב'דיבור
31 אחד' מה שאי-אפשר לבשר-
32 ודם לומר כן⁴⁸, ועל-דרך-זה
33 ה'כלל' דב' דברות
34 הראשונות אנכי ולא יהיה לך
35 שהם כללות התורה כולה⁴⁹,
36 כי "אנוכי" כולל כל מצוות-עשה ו"לא
37 יהיה לך" כולל כל מצוות-לא-תעשה
38 ועד ל'כלל' דתורה שבכתב
39 שממנו נמשכים כל הפרטים
40 דתורה שבעל-פה, ונמצא שיש
41 כמה אופנים ומדרגות שבהם התורה

(47) ראה אוה"ת ר"פ שמיני. סה"מ תרע"ח ע' ערה. תש"ד ע' 198. תש"ה ע' 174. (48) מכילתא עה"פ יתרו כ, א. (49) תניא רפ"כ. (50) ראה גם ד"ה וידבר אלקים הנ"ל פ"ט (לעיל ע' 27). (51) משנה סנהדרין פח, ב. תניא רפ"ח. אגה"ת פ"ט. וראה עירובין כא, ב. (52) ירושלמי ברכות פ"א ה"ד. סנהדרין פ"א ה"ד. ע"ז פ"ב ה"ז. (53) ראה מאמרי אדה"ז, אוה"ת וסה"מ תר"ם שבהערה 30. (54) בד"ה בשעה שעלה משה למרום דליל א' דחה"ש פ"ב ואילך (לעיל ע' 5 ואילך). (55) אבות פ"ג

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

39 לימוד פנימיות התורה פועלים שגם לימוד נגלה דתורה
 40 יהיה פדכעי, שלא יהיה הלימוד בשביל מטרות לא רצויות כמו
 41 להתגדר בה כו'⁶⁰, ולא זו בלבד שהוא האדם ללמד תורה,
 42 אלא גם התורה תלמד אותו⁶¹ היינו שתעזן תזכר אותו, ודבר זה
 43 נפעל במיוחד על ידי לימוד פנימיות
 44 התורה המדברת בענייני אלוקות.
 45 ועוד זאת, שהעוסק בתורתו,
 46 מי שעוסק בתורת ה' כראוי יודע
 47 דאל תעזבו, שיטת הבטחה של
 48 הקדוש-ברוך-הוא שאין ישראל
 49 נעזבין חס-ושלום, אלא הם
 50 מושגחים מאתו יתברך בכל
 51 מקום ובכל זמן בהשגחה
 52 בפדטי פדטיות⁶², ובאופן
 53 שגמשה להם כתוצאה מהשגחה
 54 פרטית זו טוב הנראה והנגלה,
 55 וכמו שמבקשים⁶³ בחפלות
 56 ואוצר הטוב לנו תפתח,
 57 הטוב לנו דיקא⁶⁴, מדייקים
 58 ומבקשים "הטוב לנו", היינו טוב
 59 שנראה ונגלה לנו בתור טוב ועד
 60 לעצם הטובה הטובה העצמית
 61 והמוחלטת שתומשה לבני ישראל
 62 בגאולה האמתית והשלמה,
 63 שאז יקוים היעוד ישקני
 64 מנשיקות פיהו⁶⁵, וכפירוש רש"י
 65 על המשך הפסוק "כי טובים דודך
 66 מיין": "... שנתן להם תורתו ודיבר
 67 עמהם פנים אל פנים, ואותם דודים
 68 עודם ערבים עליהם מכל שעשוע
 69 ומובטחים מאיתו להופיע עוד עליהם
 70 לבאר להם סוד טעמיה ומסתר
 71 צפונתיה ומחלים פניו לקיים דברו",
 72 שהוא ענין גילוי תורתו של
 73 משיח, שילמד סודות וצפונות
 74 תורה את כל העם⁶⁶, כולל
 75 גם האבות ומשה רבנו
 76 שלמדו ויודעין כבר כל

1 יתברך, ניתנה לישראל דיקא החביבים אצל הקדוש-ברוך-הוא
 2 בחביבות הגדולה ביותר, שהם לומדים התורה באופן של הבנה
 3 והשגה, שעל-ידיה נעשית תורתו, של הלומד שנקראת על
 4 שמו⁶⁵, כמאמר חכמינו ז"ל: "...אמר רבא בתחילה נקראת על שמו של
 5 הקדוש-ברוך-הוא ולבסוף נקראת על
 6 שמו שנאמר בתורת ה' חפצו ובתורתו
 7 יהגה יומם ולילה" ופירש רש"י: "של
 8 [אותן] תלמיד שטרח בה כדכתיב
 9 ובתורתו דמשמע של כל אדם", ועד
 10 שייכולים ולא עוד אלא
 11 שצריכים לחדש חידושים
 12 בתורה⁶⁷ דבר שמדגיש עוד יותר
 13 את השייכות של האדם ללימוד
 14 התורה. ועל זה על לימוד התורה
 15 בהבנה והשגה נאמר⁶⁸ כי לקח
 16 טוב נתתי לכם תורתי אל
 17 תעזבו, כפירוש הפעל-שם
 18 טוב⁶⁹ שלקח טוב נתתי לכם,
 19 קאי הכוונה על גליא חלק הנגלה
 20 שבתורה (שעל זה אמרו
 21 חביבין ישראל שניתן להם
 22 כלי חמדה), לפי שלימודה
 23 הלימוד של חלק זה בתורה הוא
 24 בהבנה והשגה באופן
 25 שנעשית 'שלו', ועד שמחדש
 26 בה חידושים כו' ועל חלק זה
 27 בתורה נאמר "נתתי לכם", להיות
 28 התורה שלכם. ותורת אל תעזבו,
 29 קאי הכוונה על פנימיות
 30 התורה (שעל זה אמרו חביב
 31 יתרה נודעת להם שניתן להם
 32 כלי חמדה ביטוי שמדגיש יותר את
 33 מעלת התורה, ופחות את המעלה
 34 והחביבות של בני ישראל עצמם),
 35 שבה בפנימיות התורה נרגש יותר
 36 בגלוי מאשר בחלק הנגלה שהתורה
 37 היא חמדתו ורצונו יתברך,
 38 תורת דיקא, ולכן על-ידי

מ"ד. (56) ע"ז יט, א. (57) ראה הל' ת"ת לאדה"ז פ"ב ס"ב. תניא אגה"ק סכ"ו (קמה, א). (58) משלי ד, ב. (59) סד"ה חביב
 אדם תש"ב (סה"מ תש"ב ע' 109) - הובא בד"ה בשעה שעלה משה למרום הנ"ל. (60) ראה קונטרס עץ החיים פ"ב ואילך.
 (61) ראה סה"מ תש"א ע' 54. וראה גם סה"מ תש"ב שם. (62) סד"ה חביב אדם הנ"ל. (63) פיוט "שערי שמים פתח ואוצר
 הטוב לנו תפתח" שאומרים בסוף נעילה ובהושענא רבה. (64) ראה סה"מ תרפ"ז ע' כא. תרצ"ו ע' 40. (65) שה"ש א, ב.
 וראה אותיות דרע"ק אות ז. יל"ש ישעי' רמז תכט בתחילתו. (66) רמב"ם הל' תשובה פ"ט ה"ב. לקו"ת צו יז, א-ב.

ביאור בדרך אפשר

בתורת החסידות שהיא מעין
הגילוי דתורתו של משיח,
וזוהי ההכנה לגילוי
דלעתיד-לבא באופן שכולם
ידעו אותי⁶⁷, כביאת משיח
צדקנו, יבוא ויגאלנו בקרוב
ממש.

דלעתיד-לבא באופן שכולם ידעו אותי⁶⁸, כביאת משיח צדקנו, יבוא
ויגאלנו בקרוב ממש.

ביאור בדרך אפשר

1 התורה הנגלית כולה, והינו, 1 ומשה רבנו שלמדו ויודעין כבר כל התורה
2 לפי שמשיח ילמד פנימיות 2 הנגלית כולה, והינו, לפי שמשיח ילמד פנימיות
3 התורה (פמבאר ב'שער 3 התורה (פמבאר ב'שער
4 האמונה⁶⁷). וכל זה נעשה 4 נעשה על ידי ה'גיצה בפ'טים דתורה שבעל-
5 על ידי ה'גיצה בפ'טים 5 פה, ובפ'ט בתורת החסידות שהיא מעין הגילוי
6 דתורה שבעל-פה, שכאמור 6 דתורתו של משיח, וזוהי ההכנה לגילוי
7 מביאה גילוי שלמעלה מהפ'טים, 7 דלעתיד-לבא באופן שכולם ידעו אותי⁶⁸, כביאת משיח צדקנו, יבוא
8 ויתירה מזו, גילוי שלמעלה מהכלל 8 שמעל לפרטים, כמבואר לעיל
9 שמעל לפרטים, כמבואר לעיל 9 ובפ'ט על ידי ה'גיצה
10 באריכות, ובפ'ט על ידי ה'גיצה

(67) פנ"ו ואילך. לקו"ת שם. (68) ירמ' לא, לג.

המשך ביאור למס' שבת ליום שבת קודש עמ' א

עשרה טפחים מנשיאת הארון על ידי בני קהת, דאמר מר –
שנאמרה שמועה בשם אחד החכמים, גובה הארון היה תשעה
טפחים, וגובה הכפורת שעליו טפה, הרי כאן גובה עשרה טפחים.
וגמירי – ומסורת בדינו, דכל טונא דמידלי במזוזות – שכל משא
הנישא במזוזות, נושאים אותו תילתא מלעיל ותרי תילתי מלרע –
שליש מלמעלה ושני שלישי מלמטה, ואישתכח דלמעלה מעשרה
הוה קאי – ונמצא שבעת נשיאתו היה הארון בגובה למעלה
מעשרה, דהיינו אחד עשר טפחים ושליש.
מקשה הגמרא: מדוע צריך להוסיף להוכיח מן הארון, ולגמר
מפשה – הרי ניתן ללמוד מגובהו של משה שהוא עשר אמות,
שאף גובה בני קהת נושאי המזבח היה כך, ומה נלמד שהמזבח
נישא למעלה מעשרה וכפי שלמדנו בתחילה.
מתרצת הגמרא: יתכן שאין ללמוד ממש שהיה גובה עשר אמות
לשאר הלויים, שכן דילמא משה טאני – שמא משה היה שונה
משאר בני שבט וגובהו מהם, דאמר מר – רבי יוחנן (נדרים לח), אין
השכינה שורה אלא על חכם שהוא גם גבור ועשיר ובעל קומה, ולכן
הוצרך משה להיות גבור בקומתו מכל שאר בני ישראל, אך קומת
שאר הלויים היתה נמוכה יותר.
הגמרא מביאה דין באופן מסוים של הוצאה שלא כדרכה: דאמר
רב משום ו-בשם רבי חייא, המוציא משאו ו-משא בשבת כאשר
הוא מונח על ראשו בלא לאוחזו בידו כלל, חייב חטאת, אף שאין
דרך רוב העולם לישא כך את משאם, שכן אנשי העיר הוציל עושין
כן.
דוחה הגמרא לשון זו: וכי אנשי הוציל רובא דעלמא – רוב העולם
הם, שניתן לחייב על הוצאה באופן שהם מוציאים.
לכן מביאה הגמרא את הדין בלשון אחרת: אלא, אי איתמר הכי
איתמר – מה שנאמר בשם רבי חייא על המוציא משא על ראשו
בשבת, על כרחך כך נאמר, דאמר רב משום רבי חייא, אהד מוכני
העיר הוציל שהוציא משאו ו-משא על ראשו בלא לאוחזו בידו
בשבת, חייב, שכן בני עיר עושין כן.
הגמרא דוחה גם את הדין באופן זה: מה בכך שכן הוציל הוא,
ותיבטל דעתו אצל כל אדם ברוב העולם, שאינם מוציאים על
ראשם.
לכן מבארת הגמרא את הדין בלשון אחרת: אלא, אי איתמר הכי
איתמר, המוציא משאו ו-משא על ראשו בלא לאוחזו בידו, אף אם
הוא בן העיר הוציל, פטור, מפני שלא הוציא בדרך ההוצאה ברוב
העולם.

1 או שהוציא ממנו או כספדלו, שהניחו על קרקעית הנעל או
2 הסנדל, פטור, מפני שבכל אלו לא הוציא בדרך המוציאין.

גמרא

4 המשנה פסקה, שהמוציא משא על כתיפו חייב, שכן היה משא
5 בני קהת במסעות המשכן. הגמרא מביאה אופן נוסף שהמוציא
6 חייב מטעם זה: דאמר רבי אלעזר, המוציא משאו ו-משאן מרשות
7 לרשות, ומעבירו בידו למעלה מעשרה טפחים באויר רשות הרבים,
8 חייב, ואף שאינו מונח על כתיפו, שכן משא בני קהת היה למעלה
9 מעשרה טפחים.
10 מבררת הגמרא: ומשא בני קהת, מנלן – מזהבן למדנו שנשאוהו
11 למעלה מעשרה. משיבה הגמרא: יש ללמוד זאת מנשיאת מזבח
12 הנחושת שהיה גובה עשר אמות ונישא למעלה מעשרה טפחים,
13 דכתיב (במדבר ג כו) 'קלעי החצר וגו' אשר על המשכן ועל המזבח
14 סביב, מקיש הכתוב את המזבח למשכן, ללמדנו מה – שכשם
15 שגובה המשכן עשר אמות, אף גובה מזבח הנחושת עשר אמות.
16 קודם ביאור הראיה מקלעו המשכן מבררת הגמרא, ומשכן גופיה
17 ו-עצמו, מנלן – מזהבן למדנו שגובהו עשר אמות. משיבה
18 הגמרא, דכתיב (שמות כו טז) 'עשר אמות ארך הקרש', והקרשים היו
19 עומדים לאורכם סביב המשכן. וכתיב (שם מ ט) 'ויפרש את האהל
20 על המשכן', ואמר רב, משה רבינו פרשו. ומבואר שגובהו של משה
21 היה עשר אמות, ולכן היה יכול לפרוש את האוהל על המשכן
22 שכן גובהו. ומכאן אהד למד, שאף גובהן של שאר הלויים בני
23 שבטו של משה, היה עשר אמות כמותו. עתה מבארת הגמרא
24 כיצד למדים מכך שכל המזבח היה נישא למעלה מעשרה טפחים,
25 וגמירי – ומסורת בדינו, דכל טונא דמידלי במזוזות – שכל משא
26 הנישא במזוזות, נושאים אותו תילתא מלעיל ותרי תילתי מלרע
27 – כאשר שלישי מגובהו הוא מלמעלה ושני שלישי מגובהו הוא
28 מלמטה. ולפי זה אישתכח דהוה מידלי טובא – נמצא שהיה המזבח
29 מורם הרבה מעל עשרה טפחים מהקרקע, שהרי היה נישא על
30 כתפי בני קהת הגבוהים עשר אמות כאמור, ורק שני שלישי גובהו
31 נתונים מתחת כתפיהם, ונתון שכן היתה דרך עבודת הלויים, חייב המוציא
32 עשרים טפחים. וכיון שכן היתה דרך עבודת הלויים, חייב המוציא
33 באופן זה מרשות היחיד לרשות הרבים.
34 הוכחה נוספת שמשא בני קהת היה גובה למעלה מעשרה:
35 ואיבעית אימא – ואם תרצה תאמר, שאף אם שאר הלויים לא היו
36 גבוהים כמשה, מכל מקום יש להוכיח שבני קהת נשאו מעל